

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Χρονικά

ΕΤΟΣ 17ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 76 - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»
 Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 6976777462

"Αισθητικές" παρεμβάσεις

της Ελένης Καραγιάννη

Άσχημο, ανόσιο και εξοργιστικό θέαμα! Στο ερημικό και ειδυλλιακό τοπίο, μέσα στο ιερό άλσος, αντικριστά από το σεμνό αγλαίσμα που αποτελεί το ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής, έγινε άλλη μία, από τις πολλές του είδους για την περιοχή του χωριού μας, "εξωραϊστική" και "εκπολιτιστική" παρέμβαση: έπεσε αφειδώς το μπετόν και κατασκευάστηκαν δημόσιες τουαλέτες!!!

Το θέαμα που παρουσιάζει πλέον ο ιερός χώρος θυμίζει έργο μεταμοντέρνου καλλιτέχνη, από αυτούς που σκοπίζουν επιζητούν να προκαλέσουν με την αποθέωση του παράλογου, του γελοίου, του γκροτέσκο και του "κιτς". Μόνον που στην περίπτωση μας η πρόκληση αποκτά μόνιμο χαρακτήρα, απευθύνεται σε όλους μας και, πέρα από το θυμό, προκαλεί και οδύνη: για τη βάνουση κακοποίηση της εγγενούς αισθητικής που υπήρχε στο πέτρινο εκκλησάκι και στο γύρω τοπίο καθώς και για τον βανδαλισμό στον οποίο οδήγησε η έλλειψη σκέψης και η αδιαφορία.

Στην αρχαιοελληνική αλλά και στη νεοελληνική θρησκευτική παράδοση υπήρχε πάντοτε μεγάλος σεβασμός όχι απλώς για τον (υπαίθριο στην αρχαία Ελλάδα) βωμό ή το ναό αλλά και για την, συνήθως οριοθετημένη, έκταση που τον περιέβαλλε, το τέμενος. Επίσης, σε πάρα πολλές περιπτώσεις, μέσα στο τέμενος υπήρχε άλσος χαρακτηριζόμενο ως ιερό. Όλα αυτά θεωρούνταν απαραβίαστα, οι άνθρωποι τα προσέγγιζαν με δέος, στην περίπτωση βέβαια που επιτρεπόταν η είσοδος στο τέμενος, και κάθε πράξη που κατέστρεφε τη φυσική τους αρμονία, όπως το κόψιμο έστω και ενός δέντρου, θεωρούνταν προσβολή προς το Θείο και ιεροσυλία - πράξη που επέσυρε αυστηρή τιμωρία είτε από τους ανθρώπους είτε από τους θεούς.

Στο δάσος της Αγίας Παρασκευής διατηρήθηκε αυτή η παράδοση. Για **Συνέχεια στην 4η σελ.**

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ

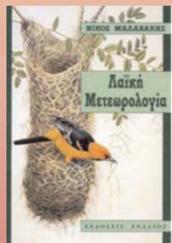
Γράφει ο Γιώργος Δ. Κατσιούλας

Σχεδόν καθημερινά όλοι μας ενημερωνόμαστε για τον καιρό της επόμενης μέρας μέσω της τηλεόρασης, των εφημερίδων ή του Internet και έτσι προγραμματίζουμε τις εργασίες μας.

Μεγαλύτερη ανάγκη της ενημέρωσης έχουν οι γεωργοί, οι κτηνοτρόφοι και οι ναυτικοί που η δουλειά τους είναι στο ύπαιθρο και στη θάλασσα και τα καιρικά φαινόμενα καθορίζουν όλες τις εργασίες τους, και κατ' επέκταση τη ζωή τους.

Η πρόγνωση λοιπόν των καιρικών φαινομένων για τους ανθρώπους αυτούς είναι ζωτικής σημασίας, αφού έτσι, προγραμματίζουν πιο σωστά τις εργασίες τους, είτε αναβάλλοντας κάποιες, είτε επισπεύδοντας άλλες.

Τι γινόταν όμως παλιά όταν δεν υπήρχαν αυτά τα μέσα πληροφόρησης;

Τα "λαθραία"

Το "πικρό ψωμί" των υλοτόμων της Ραχούλας

Εισαγωγικά

Το λαθρεμπόριο δεν είναι αποκλειστικό προνόμιο μιας περιοχής, ενός συγκεκριμένου προϊόντος ή ενός μόνο λαού. Είναι μια συνηθισμένη πρακτική που εφαρμόζεται ορισμένες εποχές και από πληθυσμούς που η ανάγκη τους οδηγεί στα έσχατα όρια απελπισίας, με αποτέλεσμα να αφήνουν τους μεγάλους κινδύνους που συνεπάγεται η λαθρεμπορία, μεταξύ των οποίων είναι η κατάσχεση του προϊόντος και των μεταφορικών μέσων και η πολυετής φυλάκιση. Οι κίνδυνοι αυτοί γίνονται τόσο μεγαλύτεροι, όσο πιο οργανωμένες είναι οι δικτικές αρχές του κράτους, το οποίο προσπαθεί, με όσα μέσα διαθέτει να περιορίσει την απώλεια εσόδων.

Γνωστοί λαθρέμποροι που ενεργούσαν μαζική λαθρεμπορία ήταν στο παρελθόν οι "κοντραμπαστήδες τ' Αϊβαλιού" στη Μικρά Ασία, Έλληνες που ενεργούσαν λαθρεμπόριο καπνού στ παράλια της Μικρασίας και έμειναν ονομαστοί για τους αγώνες και τις αμέτρητες συμπλοκές τους με την τουρκική αστυνομία, από τις ενέδρες της οποίας κατόρθωναν πάντα να διαφεύγουν. Στη Σκωτία ονομαστοί έμειναν οι λαθρέμποροι του ούισκου, ενώ στις Η.Π.Α., κατά την εποχή της ποτοαπαγόρευσης, διενεργήθηκε λαθρεμπόριο οινοπνευματωδών ποτών σε τεράστια κλίμακα. Στην εποχή μας ακμάζει το λαθρεμπόριο ναρκωτικών ουσιών, τσιγάρων, όπλων και άλλων προϊόντων μεγάλης αξίας. Η πάταξη του σημερινού λαθρεμπορίου είναι δυσχερέστερη απ' ότι στο παρελθόν, διότι οι σημερινοί λαθρέμποροι χρησιμοποιούν τα πιο σύγχρονα μεταφορικά μέσα (αεροπλάνα, ελικόπτερα και ταχύπλοα σκάφη) και μέσα επικοινωνίας. Συνεπώς όσα αναφέρονται στη συνέχεια για τους λαθρούλοτους της Ραχούλας δεν αποτελούν

Γράφει ο Λάμπρος Γριβέλλιας e-mail: lamp-grive@yahoo.gr

Συνέχεια στην 3η σελ.

Μετεωρολογικά κέντρα δεν υπήρχαν. Και όμως παρόλα αυτά οι άνθρωποι εύρισκαν τρόπο και προέβλεπαν με μεγάλη ακρίβεια τον καιρό.

Η συστηματική παρακολούθηση της συμπεριφοράς των ζώων, των αλλαγών των ουρανίων σωμάτων όπως ο Ήλιος, το Φεγγάρι, η Πούλια, ο ουρανός και οι αλλαγές στη φύση γενικότερα, αποτέλεσαν τους καθοδηγητές τόσο για τους ανθρώπους της υπαίθρου όσο και για τους ναυτικούς ώστε να προβλέπουν τον καιρό με μεγάλη επιτυχία.

Έτσι δημιουργήθηκε η Παραδοσιακή και Πρακτική Μετεωρολογία η οποία κληροδοτήθηκε από γενιά σε γενιά και έφθασε μέχρι τις μέρες μας. Ας δούμε μια καταγραφή σημαντικών σημείων που εξέταζε ο λαός για να προβλέψει τον καιρό.

Παρατήρηση συμπεριφοράς ζώων και πτηνών.

• Όταν οι μέλισσες δεν απομακρύνονται από τις κυψέλες τους ο καιρός θα χαλάσει. Όταν φεύγουν μακριά από τις κυψέλες ο καιρός θα

Συνέχεια στην 5η σελ.

1) Αισθητικές παρεμβάσεις.....σελ. 1-4	1-4
2) Τα "λαθραία".....	1-3
3) Παραδοσιακή και πρακτική μετεωρολογία.....	1-5
4) Το Αγιασματάκι της Ήτσας.....	1-4
5) Το μοναστήρι της Αγίας Τριάδας Σαΐκας και το Ζωγλόπι.....	1-4
6) Κοινωνικά, Συνδρομές, Ανέκδοτα, Ανιγμάτα.....	2
7) Κοτσαμπάσπδες και καπεταναίοι.....	5
8) Εκδηλώσεις Μ.Σ. Ραχούλας- Καλοκαίρι 2010.....	6-7
9) Διονύσης ο κυνικός.....	8
10) Τοπωνύμια της Ραχούλας.....	8
11) Το καιρώ εκείνω.....	8
12) Από το Αστυνομικό Δελτίο της εποχής.....	8
13) Προσέχουμε την υγεία μας-Αλτσχάιμερ.....	9
14) Το Μέγα Γεφύρι (ποίημα).....	9
15) Το πατρικό σπίτι (ποίημα).....	9
16) Νέα και περιέργα.....	9
17) Ομιλίες στην τιμητική εκδήλωση.....	10
18) Τα Ταραγμένα Χρόνια (1940-1950).....	11
19) Πολεμικές ασκήσεις των κλεφτών.....	11
20) Νέα του χωριού μας.....	12
21) Αποχέτευση και βιολογικός καθαρισμός.....	12
22) Μετεωρολογικός Σταθμός Καστανιάς.....	12
23) Οι τοιχογραφίες της Αγίας Παρασκευής.....	12

Το "Αγιασματάκι" και ο Τούρκος διοικητής

Γράφει ο Παναγιώτης Α. Κατσιούλας

Ο παππούς μου Βαγγέλης Κατσιούλας, όταν ήμουν μικρό παιδί, μου διηγούνταν διάφορες ιστορίες του παλιού καιρού. Μεταξύ αυτών, μεγάλη εντύπωση μου έκαμε η παρακάτω:

Λένε ότι τα πρώτα χρόνια της τουρκοκρατίας στην τοποθεσία "Χάνι" οι Τούρκοι είχαν εγκαταστήσει μεγάλη στρατιωτική μονάδα, κάτι σαν "Κέντρο Διερχομένων" ή "Φρουραρχείο". Διοικητής αυτής της μονάδας ήταν ένας αξιωματικός, ο οποίος εφάρμοζε με πολλή αυστηρότητα τις διαταγές που είχε για την καθυπόταξη των σκληροτράχηλων Αγραφιωτών. Ο άνθρωπος εκείνος όμως έπασχε από σοβαρότατο δερματικό νόσημα. Τα χέρια και

το πρόσωπό του είχαν γεμίσει λειχήνες και εκζέματα και τα μάτια του ήταν μισόκλειστα από τις τσίμπλες.

Μια μέρα οι στρατιώτες οδήγησαν στο διοικητή ένα τσοπανόπουλο

Συνέχεια στην 4η σελ.

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ ΣΑΪΚΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΖΩΓΛΟΠΙ

Γράφει ο Βασίλης Χρ. Καραγιάννης

Μερικά χωριά, μέσα στο πέρασμα του χρόνου, απέκτησαν ιδιαίτερους δεσμούς και σχέσεις με συγκεκριμένα μοναστήρια της περιοχής μας όπως της Πέτρας, της Κορώνας, της Φανερωμένης, της Πελεκητής κτλ. Το Ζωγλόπι σύμφωνα με τις ελάχιστες πληροφορίες που διασώζονται μέχρι των ημερών μας διατηρούσε σχέσεις και είχε επαφή με το μοναστήρι της Αγίας Τριάδας της Σαΐκας.

Στο σημερινό μας θέμα θα προσπαθήσουμε να ανασύρουμε ορισμένες λησμονημένες πληροφορίες και με αυτές θα κτίσουμε, κατά το δυνατόν, το οικοδόμημα των σχέσεων και θα τεκμηριώσουμε τους δεσμούς τους θρησκευτικούς που συνέδεαν το Ζωγλόπι με το μοναστήρι της Σαΐκας αφού πρώτα πούμε λίγα λόγια για το ιστορικό αυτό μοναστήρι των Αγραφών που τόσα πολλά προσέφερε στο Έθνος κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας και των εθνικών εξεγέρσεων.

Τη Σαΐκα, γνωστό χωριό της περιοχής μας, τη συναντάει κανείς πηγαίνοντας για τα Καμάρια ή τη Νιάλα ή για το χωριό Αγραφα. Στο κέντρο της οροσειράς των Αγραφών, Β.Δ. του Κορπιερίου, στη δεξιά πλευρά των πηγών του Μέγδοβα, σε ελασσοκεπή πλευρά της Νιάλας, βρίσκεται κυριολεκτικά κρυμμένος, ένας μικρός οικισμός, η Σαΐκα που αποτελεί Δ.Δ. του Δήμου Αγραφών. Το χωριό,

Συνέχεια στην 4η σελ.

Τραγούδια του τόπου μας

Οι κλέφτες από τ' Άγραφα

Οι κλέφτες από τ' Άγραφα,
-Αντώνη μ' Αντώνη-
κι αρματολοί απ' το Βάλτο
πάτησαν το Ξηρόμερο, το έκαναν
βιργιάνι.

Πήραν άσπρα, πήραν φλουριά,
πήραν μαργαριτάρια,
-Τσιόγκα και Λεπενιώτη-
πήραν μια δόλια πεθερά με 12
νυφάδες.

Όλες οι νύφες περπατούν, όλες οι
νύφες τρέχουν,
η δόλια η Νικολάκαινα δεν τρέχει δεν
περπατάει.

-Γιατί, νύφη μ', δεν περπατείς, γιατί
νύφη μ' δεν τρέχεις;

Μηδέ τ' ασήμια σου βαρούν, μηδέ
μαργαριτάρια;

-Μηδέ τ' ασήμια με βαρούν, μηδ' τα
μαργαριτάρια.

Με τρώει ο πόνος του παιδιού που τ'
άφησα στη βρύση.

Τράβα, αέρα μ', κούνα το, βρυσούλα
βύζαξέ το,

κι αν εδριαβώ καμιά φορά θα στήσω
μοναστήρι,

-Αντώνη μ', Αντώνη.....

Αγόρω Ευαγγ. Κωτσιαρίδη

Διήγημα

1. Ποια είναι αυτή που τρέμει σε
κάθε πνοή του ανέμου, αλλά
βαστάει τα πιο βαριά φορτία;

Τι είναι;

2. Μια κοντούλα παχουλή, πάντα
κόκκινα φορεί, έχει πράσινα
μαλλιά και σποράκια στην
κοιλιά.

Τι είναι;

3. Όλα τα τρώει και θεριεύει, μα αν
πιει νερό ψοφάει.

Τι είναι;

4. Μια βαρκούλα φορτωμένη, στο
λιμάνι πάει και μπαίνει.

Τι είναι;

Απαντήσεις: 1. η θάλασσα, 2. η
τοπούλα, 3. η φωτιά, 4. το κουτάλι.

Εδώ

γελάμε

• Πεθαίνει ο Μήτσος και πάει στον πα-
ράδεισο. Εκεί βλέπει ένα μέρος γεμάτο με
ρολόγια. Την ίδια στιγμή συναντάει έναν
άγγελο και τον ρωτάει:

- Γιατί είναι όλα αυτά τα ρολόγια εδώ;

- Κάθε ρολόι μετράει τη διαφθορά μιας

χώρας. Όσο πιο γρήγορα κινούνται οι δείκτες τόσο πιο μεγάλη είναι η διαφθορά, του λέει
ο άγγελος.

Αμέσως ο Μήτσος πηγαίνει για να δει τα ρολόγια.

Βλέπει το ρολόι της Αμερικής και οι δείκτες κινούνταν κανονικά. Βλέπει το ρολόι της
Γερμανίας και οι δείκτες κινούνταν κανονικά. Βλέπει το ρολόι της Ιταλίας και οι δείκτες
κινούνταν κανονικά.

Ψάχνει για το ρολόι της Ελλάδας αλλά δεν το βρίσκει. Τότε ρωτάει τον άγγελο:

Το ρολόι της Ελλάδας δεν το βρίσκω... Πού είναι;

Και του απαντάει ο άγγελος:

- Το ρολόι της Ελλάδας το πήρε ο Θεός για ανεμιστήρα!

• Τριπλή ατυχία. Πέθανε ο άντρας της, ψόφησε το γουρούνι, έφαγε κι ο λύκος το
γάιδαρο και η χήρα στην απελπισία της: Άντρα, γουρούνι, γάιδαρο και ποιον να
πρωτοκλάψω; Ας κλάψω για το γάιδαρο, που μου 'φερνε τα ξύλα!

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ

ΕΔΡΑ

ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γεώργιος Κατσιούλας τηλ. 6976777462

Λάμπρος Α. Γριβέλλης τηλ. 2441020480

Βασίλης Χ. Καραγιάννης τηλ. 2441020592

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μ. Αιεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Η **Αναστασία Φωτ. Βρέκου** συζ.
Ευαγγ. Κάσσου πρόσφερε στο
Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 550
ευρώ εις μνήμην του πατρός της
Φωτίου Βρέκου.

Ο **Φώτης Νασιάκος** πρόσφερε
στον Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των
100 ευρώ εις μνήμην των γονέων
του Παναγιώτη και Μαρίας και της
συζύγου του Άννας.

Για την απρόσκοπτη έκδοση της
εφημερίδας και τη λειτουργία του
Μορφωτικού Συλλόγου παρακαλούμε να
μην ξεχνάτε την οικονομική συνδρομή σας
και την ενίσχυση.

Χρήματα μπορείτε να δίνετε στα μέλη του
Διοικητικού Συμβουλίου και στη Συντακτική
Επιτροπή της εφημερίδας ή να καταθέτετε
στο λογ/σμό 368/558733-64 της Εθνικής
Τράπεζας, αφού δηλώσετε το όνομά σας.

Ευχαριστούμε

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Επιτυχίες

1) Η **Μαρία Βασιλάκου του Βασι-
λείου** εισήχθη στη σχολή Ιστορίας και
Αρχαιολογίας του ΑΠΘ

2) Η **Σταματία Χαραλαμπάκου του
Θωμά** εισήχθη στη σχολή Θεολογίας
του ΑΠΘ

3) Η **Βασιλική Κωστίκα του
Ευαγγέλου** εισήχθη στην Οδοντια-
τρική σχολή του Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών.

4) Ο **Ευάγγελος Χρ. Καφαντάρης**
(εγγονός του Βαγγέλη Κατσιούλα)
εισήχθη στο Τμήμα Δασοπονίας ΤΕΙ
Καρδίτσας

5) Ο **Παναγιώτης Ελευθ. Δερμα-
τάς** εισήχθη στο τμήμα Κοινωνι-
ολογίας του Παντείου
Πανεπιστημίου.

6) Η **Μαρία Αποστ. Σιαματά** (θυ-
γατέρα της Θωμαής Ιωάννη Βρέκου)
εισήχθη στη σχολή Ιστορίας και
Αρχαιολογίας του ΑΠΘ

Γεννήσεις

1) Ο **Ευάγγελος Βρέκος** και η
σύζυγός του **Δημήτρα** απέκτησαν το
πρώτο τους παιδί στις 3/8/2010 και
είναι αγοράκι.

2) Η **Παρασκευή Νάκα** και ο
σύζυγός της **Σταμάτης Σταμέλος**
απέκτησαν κοριτσάκι.

Βαπτίσεις

1) Ο **Δημήτρης** και η **Σοφία**
Παπαστεργίου βάπτισαν στις 4-9-2010

τη θυγατέρα τους και της έδωσαν το
όνομα Ιωάννα.

2) Ο **Φώτης Κομπούρας** και η
Δέσποινα Παπαδιδασκάλου βάφτισαν
στις 5/6/2010 την δεύτερη κόρη τους
και της έδωσαν το όνομα Αναστασία.

Θάνατοι

1) **Ιωάννης Αποστόλου Κατσιού-
λας**, ετών 88. Απεβίωσε στις 28
Ιουλίου και τάφηκε στη Ραχούλα. Ο
αείμνηστος Γιάννης είναι από τους
λίγους που ενίσχυσαν το Σύλλογο,
υλικά και ηθικά, σε δύσκολες εποχές.

2) **Παναγιώτα, σύζ. Χρήστου**
Τσιμάκη, ετών 78. Απεβίωσε στις 25
Αυγούστου.

3) **Φώτης Ιωάννου Γριβέλλας**,
ετών 78. Απεβίωσε στις 26 Αυγούστου.

4) **Βιργινία Βασιλείου Νάκου**.
Απεβίωσε προ δύο περίπου μηνών
στην Αθήνα, όπου και τάφηκε. Ήταν η
τελευταία των αδελφών Νάκου:
Χρήστου (Κίτσιου), Μήτσιου, Αλέκου,
Φάνη, Θεανώς και Μελοπομένης
(Μένη).

5) **Ιωάννα Γιαννουσά**, συζ.
Φωτίου, ετών 41. Απεβίωσε στις 9
Ιουνίου (από παραδρομή δεν
ανακοινώθηκε στο προηγούμενο
φύλλο).

6) **Βασίλης Κ. Σιώκος**, ετών 85.
Απεβίωσε στις 11 Οκτωβρίου.

Συλληπητήρια

Τον εξάδελφο και κουμπάρο μας
Χρήστο Τσιμάκη συλλυπούμεθα
θερμά για την εκδημία της συζύγου
του **Παναγιώτας**.

Ισμήνη και Θανάσης Καραντώνης

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.

Δημήτρης Αργυρόπουλος	20	Αικατερίνη Καλαμάρα - Γεωργάκη	20
Κων/νος Χρ. Βασιλάκος	20	Βάσω Κομπούρα - Δρόσου	20
Δημήτρης Λ. Κοντακτής	40	Μελίνα Τσιμάκη	20
Αχιλλέας Γρυμπογιάννης	20	Ευάγγελος Αλεξανδρόπουλος	25
Θωμάς Κελεπούρης	20	Αλίκη Γρυμπογιάννη - Σδρόλια	25
Φώτης Βασ. Κωτσιαρίδης	10	Θωμάς Γριβέλλας	30
Πόπη Ρίζου	20	Δημήτριος Κίσσας	30
Λάμπρος Ρουμेलιώτης	10	Γεώργιος Θ. Κίσσας	10
Γιώργος Π. Καραγεώργος	50	Άγγελος Ζαχαρόπουλος	100
Κων/νος Νάκας	20	Φώτης Κομπούρας	30
Ντανιέλ Μίνζου	300	Κώστας Μπέλλος	30
Βικτώρια Μπέλλου	20	Κώστας Π. Καραγεώργος	20
Αθανάσιος Καραντώνης	20	Αποστόλης Φ. Βρέκος	20
Χρήστος Τσιμάκης	10	Περσεφόνη Κωστή	20
Ιωάννης Ηλ. Βρέκος	20	Γεώργιος Καραμήτζιος	50
Δημήτριος Φέτσιος	20	Κων/νος Τζωαννόπουλος	30
Περικλής Κορκόντζελος	50	Σάββας Κατσιάκας	30
Δέσποινα Κορκόντζελου - Κρίκου	20	Ρούλα Κωστάκου - Φράγκου	30

Τα "λαθραία" Το "πικρό ψωμί" των υλοτόμων της Ραχούλας

Συνέντευξη από την 1η σελ.

πρωτοτυπία ούτε μπορούν να θεωρηθούν ως εγκληματική πράξη, αφού ήταν απλώς ο μόνος τρόπος για να επιβιώσουν τη δύσκολη εκείνη εποχή.

Οι λαθρουλοτόμοι της Ραχούλας

Η δεκαετία του 1950 υπήρξε μια δύσκολη εποχή για τη Ραχούλα, όπως άλλωστε και για όλα τα ορεινά χωριά. Μετά τον επαναπατρισμό των ορεινών, οι χωριανοί βρήκαν τα σπίτια και τα υποστατικά τους κατερειπωμένα από την τριετή εγκατάλειψη και ορισμένα από αυτά καμένα. Η παραγωγή ήταν μηδαμινή, οι δουλειές ανύπαρκτες και το χρήμα σπάνιο. Το μόνο προϊόν που έδινε ζεστό χρήμα ήταν η ξυλεία οικοδομής στα καμποχώρια, που άρχισαν και εκείνα, μετά τον εμφύλιο, να χτίζουν κανούργια σπίτια, σταύλους και αποθήκες. Η μεταφορά όμως ξυλείας από το κοινοτικό δάσος της Ραχούλας ήταν αυστηρώς απαγορευμένη και οι δασικοί υπάλληλοι έδειχναν υπερβόλυντα ζήλο στη δίωξη των λαθρεμπόρων. Το δέλεαρ όμως του χρήματος και η απελπισία έκαναν πολλούς Ραχουλιώτες να αφηφούν τους κινδύνους.

Για τις αγωνίες και τα βάσανα του επικίνδυνου αυτού "επαγγέλματος" μιλούν στη συνέχεια δύο από τους συγχωριανούς που έζησαν "από μέσα" όλη εκείνη την περιπέτεια.

Σωτήρης Ιωάννου Γριβέλλας, ετών 83

Το 1952 απολύθηκα από το στρατό. Η χώρα μας ήταν πληγωμένη από τον εμφύλιο και δουλειές δεν υπήρχαν. Στις παρέες μας συζητούσαμε πώς θα δουλέψουμε για να επιβιώσουμε και η μόνη εργασία που βρήκαμε ήταν η λαθρουλοτομία, μια σκληρή και επικίνδυνη δουλειά. Στο χώρο αυτό ήμασταν περίπου 20 άτομα, χωρισμένοι σε παρέες από 2-5 άτομα, ανάλογα με τις παραγγελίες, όλοι καλοί και έμπιστοι συγχωριανοί. Το δρομολόγιο ήταν μακρινό και επίπονο και, για να μην πέσουμε σε καμιά ενέδρα των δασικών, βγάζαμε εμπροσθοφυλακή, να ελέγχει τα επικίνδυνα σημεία και να είμαστε έτοιμοι, σε περίπτωση κινδύνου, να ριζούμε το φορτίο και να φύγουμε, μη μας κατασχέσουν τα ζώα.

Την ημέρα κάναμε τα φορτία και το βράδυ κρυφά κινούσαμε από του Παπαμυχάλη και ξημερώναμε στα χωριά Καραλάρια, Χατζόμπαση και άλλα. Πληρωνόμασταν σε χρήμα, σε αγροτικά προϊόντα ή σε καπνό και φεύγαμε ευχαριστημένοι.

Για το δάσος μας η λαθρουλοτομία ήταν καταστροφή. Φτάσαμε στο σημείο, όταν δε βρίσκαμε νεαρά έλατα να κόψουμε, να ρίχνουμε ολόκληρο έλατο με διάμετρο 50 εκατοστά για να πάρουμε την κορυφή (4-5 μέτρα) και το υπόλοιπο το αφήναμε να γίνει κοπριά. Όταν ο νόμος αγρίεψε, η λαθρουλοτομία κατάνησε ασύμφορη. Είχαμε και έναν πταισματοδίκη που μας καταδίκαιζε σε βαριά πρόστιμα και με όλα αυτά αναγκαστήκαμε να τη σταματήσουμε.-

Κων/νος Γεωργίου Νάκας, ετών 72

Μετά από 50 ολόκληρα χρόνια, μου έρχονται ζωντανά όλα αυτά στο νου μου, και να, που την ημέρα της Παναγίας το Δεκαπενταύγουστο στο προαύλιο, ο Λ. Γριβέλλας πρότεινε να με φιλοξενήσει στα "Ζωγλοπιτικά Χρονικά". Τα γεγονότα που θα περιγράψω αφορούν τα "λαθραία" και αποκλειστικά με έλατα, αφού τα "γομαρόξυλα" δεν ήταν και τόσο ικανοποιητικά σε απόδοση και δεν υπήρχαν άλλοι τρόποι στο χωριό μας να βγάλουμε ένα καλύτερο μεροκάματο. Έτσι αρκετοί χωριανοί μας έπαιρναν το ρίσκο και αποφασίζανε.

Αυτή η δουλειά όμως απαιτούσε μεγάλη τόλμη, θάρρος, ψυχραιμία, γνωριμίες και, το κυριότερο, εμπιστοσύνη σ' αυτόν που θα πουλούσε τα τεχνόξυλα: μαδέρια, πεντάρια, μαχίρες, βελέσια κλπ.. Είχαν καλή απόδοση, διότι με ένα ζευγάρι μαδέρια π.χ. έπαιρνες έναν "κόκκινο Ποσειδώνα", ένα εκατοστάρικο, σχεδόν μια λίρα παλαιάς κοπής, γιατί τον καιρό εκείνο η δραχμούλα μας είχε μεγάλη αξία! Ο "Ποσειδώνας", όπως αποκαλούσαμε το εκατοστάρικο, ήταν βαμμένος με αίμα και με μεγάλο κόπο, ώπου να τον βάλεις μέσα στην καπνοσακούλα, όπου ρίχναμε και λίγο καπνό από το λουτρό ή από άλλα χωριά που είχαν άδειες και τον καλλιεργούσαν.

Οι ξυλέμποροι που πήραν στις δημοπρασίες και υλοτόμησαν το δάσος της Ραχούλας πλούτισαν γρήγορα και άνετα. Τα γέρικα έλατα έπρεπε να κόψουν, αλλά συνέβαινε το αντίθετο: κόβανε εκείνα που ήταν "καθαρά" και πιο νέα και τα γέρικα τα αφήναν να γίνουν καστανόχλωμα! Μπορούσε το χωριό να επιβιώσει άνετα, εάν υπήρχε ένας συνεταιρισμός, να έχει καθέναν το μεροκάματο στο σπίτι του και όχι με τρεξίματα με τα λαθραία. Δυστυχώς εμείς δεν το είχαμε πάσει το θέμα και φτάσαμε εκεί που φτάσαμε.

Για να κάνεις λαθρεμπόριο έπρεπε να είχες ένα σύντροφο έμπιστο και μπεσαλή, γιατί υπάρχουν κι άνθρωποι που μπορούν να σε καταδώσουν με προδοσία και να βρεθείς στο κάτεργο. Μια τέτοια ιστορία που μου συνέβη όταν ήμουν σε ηλικία 17 χρονών, δε φεύγει από το μυαλό μου. Μαζί με κάποιον συνέταιρό μου που πηγαίναμε λαθραία, ξεκινήσαμε δυο ώρες νύχτα το πρωί και βρεθήκαμε κάτω από του Γιώτη για να πελεκήσουμε μαδέρια. Εκείνος είχε την παραγγελιά σε ένα χωριό του κάμπου. Ήμουν ακόμη άπλητο παιδάκι και μαθητευόμενος και εκείνος με βοηθούσε σε ό,τι δεν ήξερα, γι' αυτό κάναμε τις πελεκανιές ό ένας δίπλα στον άλλο. Εγώ πιστός και αφοσιωμένος ακολουθούσα τις συμβουλές του, αν και εκείνος πολλές φορές δεν ήταν ικανοποιημένος μ' αυτό που έκανα.

Τα έλατα πολλές φορές τα κόβαμε λίγες μέρες νωρίτερα για να φύγει ο χυμός και να ελαφρύνουν κάπως. Αφού μετρήσαμε 5 μέτρα και 25 εκατοστά,

τα κόψαμε με το σβανά (πριονάκι), καθαρίσαμε τους λίγους κλώνους, γιατί διαλέγαμε επί το πλείστον "αθέρρα", να μην έχουν ρόζους και κλωνάρια. Φτιάξαμε τη ράμπα, με κόντρα κάποια αντίσταση, να μη γλιστρήσουν στην πλαγιά και άρχισε το πελέκημα. Το πάχος των μαδεριών εξαρτιόταν από την παραγγελιά. Για το πάτωμα π.χ. έπρεπε να είναι 15X10 εκατοστά, αλλά πολλές φορές τα κάναμε τετράγωνα, για να είναι κάπως γεμάτα.

Γύρο στις εννιά το πρωί τα μαδέρια ήταν έτοιμα για φόρτωμα. Κάπου εκεί κοντά ήταν μια παλιά καρβουναριά και τα μουνζουρώσαμε, για να μη φαίνονται στην αστροφεγγιά. Μετά ασχοληθήκαμε να κόβουμε με το σβανά και να συγκεντρώνουμε βελέσια, τα οποία βάζανε κάτω από τα κεραμίδια στις στέγες των σπιτιών ή σε διάφορα στέγαστρα. Τα ελατάκια, όπως είπαμε πιο πάνω, έχαναν εύκολα βάρος και ήταν καλύτερα για τα ζώα, κατά τη μεταφορά. Ακόμα, έβαζες και κάτι παραπάνω στο φορτίο, διότι αυτά ήταν με το κομμάτι. Τα βελέσια θα τα πελεκούσαμε την επομένη εβδομάδα. Ήταν μεγάλο κρίμα, το ένωθα στην ψυχή μου ως έγκλημα και βάρος, αλλά σιγά σιγά το είχα συνηθείσει και το ξεπεράσα. Πάντως, προσπαθούσα, όσο μπορούσαν να τα αραιώνω και να μην τα κόβω εκ του συστάδην. Αφού συγκεντρώσαμε περίπου από 40 τεμάχια καθέναν, τα αφήσαμε και κατεβήκαμε πιο χαμηλά που είχε νερό, να ποτίσουμε τα μουλάρια και εμείς να φάμε κάτι, διότι άρχισε να μας κόβει η λόρδα. Πεινούσα και την πείνα μου την έσβηνα με νεράκι. Το ψωμάκι μου ήταν από καλαμποκάλευρο, ψημένο στην πλάκα του τζακιού, στη θράκα με καστανόφυλλα, που το λέγαμε "καραμποκούκι". Όταν το έτρωγες ζεστό με ξινοτύρι ήταν νόστιμο. Όταν κρύωνε, δεν το περνούσε σφαίρα και το έδιναν στο Μάρκο (μουλάρι), για να τον καλοπιάνω, γιατί και τα ζώα έχουν κι αυτά ψυχή. Το ξινοτύρι στο κλειδοπιάνο πολλές φορές βρομούσε.

Αφού φάγαμε εκείνο το "κουμούτσι", όπως αποκαλούσαμε το ξινοτύρι, ήπιαμε και παγωμένο νεράκι από τη φλούδα έλατου και γέμισα η κοιλιά μας! Μία με δύο ώρες ύπνο και ξεκούραση για να αντέξουμε το μακρινό και επικίνδυνο δρόμο που είχαμε πάρει και, πέφτοντας ο ήλιος, φορτώσαμε τα μαδέρια και ξεκινήσαμε... Συμρούπωσε ώπου να κατέβουμε στη "Στενή τη σάρα". Εκεί ήταν Γολγοθάς μας! Χρειαζόταν μεγάλη τέχνη να περάσεις ένα τέτοιο μονοπάτι, που πολλές φορές ούτε κατσίκες δεν περνούσαν, γιατί με μια βροχή γέμιζε, δεν έδειχνε για δρόμος και μπορούσε ο,τιδήποτε φορτίο να γυρίσει στην κοιλιά του ζώου. Ήταν λοταρία να περάσεις το ζώο με φορτίο μήκους 5,25 μέτρα, αλλά δεν είχαμε άλλη λύση. Ακολουθούσα την πορεία πίσω από το μουλάρι, ανάμεσα στα μαδέρια και να του δίνω βοήθεια, κρατώντας και σηκώνοντας τα μαδέρια, γιατί υπήρχε πιθανότητα να βρεθώ στο ποτάμι ή στο φαράγγι μαζί με το μουλάρι.

Ο δρόμος αυτός, από το Προσπύλιο, με τις πολλές σάρες, ήταν πολύ επικίνδυνος, αλλά τα καταφέραμε. Φτάσαμε στην Καμάρα του γεφύρι και εκεί αφήσαμε το δρόμο. Έπρεπε να βρούμε στου Κωστίκα το αλώνι και από εκεί Πατισούρη- Ταμπούρια- Κούλια- περάσαμε το Ζωγρί- Μαυρογιάννη- Ζευγαρολίβαδο-Πετροβούνι... Αποφύγαμε τους κεντρικούς δρόμους, διότι "την έσπηνε" το Δασαρχείο Καρδίτσας και αλιμόνο σου, αν σ' έπιανε ο Λέκκας! Ο δασικός τότε δε σου τη χάριζε. Θα σε πήγαινε φορτωμένο στην Καρδίτσα, στο "αυτόφορο", γιατί εκείνος οπλοφορούσε και δεν υπήρχε περίπτωση να του ξεφύγεις. Ήταν και πολύ πειθαρχικός.

Πιάσαμε κάμπο και κατά τις τρεις η ώρα το πρωί φτάσαμε. Ο συνέταιρός μου πήγε μπροστά και βγήκε ένας γεροδεμένος άνδρας, που κάτι είπανε, για να ξεφορτώσουμε στο μαντρί που είχε πρόβατα και βουβάλια. Τα ξεφορτώσαμε κάπου απέξω και τα σκεπάσαμε με κάτι ξερές βουνιές, που τις είχαν για το φούρνο ή τη γάστρα, για να μη φαίνονται από μακριά. Αφού μας πλήρωσε, πήραμε και άλλη παραγγελιά, για την επόμενη εβδομάδα. Μας έδωσε από ένα κομμάτι τυρί από βουβάλα και από μια φραντζόλα άσπρο ψωμί-φαρίνα το οποίο δεν θα το ξεχάσω ποτέ μου. Ούτε στον ύπνο μου δεν το είχα ιδεί! Μας έδωσε και από έναν τροβά κριθάρι για τα ζώα. Τα πήραμε, τον ευχαριστήσαμε και κλείσαμε το ραντεβού μας για την επόμενη εβδομάδα.

Βγαίνοντας από το χωριό που αφήσαμε τα μαδέρια, ο ...μπεσαλής ο σύντροφός μου, ό ...έμπιστος της παρέας, μου λέει: Πήγαινε σιγά σιγά εσύ και θα σε φτάσω. Θα περάσω από κάποιον για μια παραγγελιά. Εντάξει, του λέω, και εξαφανίστηκε στις νύχτας το πυκνό σκοτάδι. Εγώ κοινοτσάθηκα, έδωσα λίγο καρπό στο Μάρκο και περίμενα κανένα μισάωρο. Εκείνος δε φάνηκε και συνέχισα την επιστροφή μου στο χωριό. Ήταν Τετάρτη και έπρεπε να φτάσω εγκαίρως, να φορτώσω γομαρόξυλα για το παζάρι της Καρδίτσας. Τέτοια διαταγή -καλύτερα καταπίση- είχα από τη μάνα μου. Μάζεψα το καπίστρι του Μάρκου, αφού πρώτα έφαγε αρκετό κριθάρι και ήπια νεράκι στο ποτάμι, του έβαλα στο στόμα μέρος της αλισίδας, σαν χαλινό, ώστε να ταχύνουμε τη διαδρομή, να μη μας πάρει η μέρα και μας βλέπει ο κόσμος. Κάπου κάπου λαγοκοιμώμουν επάνω στο σαμάρι γιατί εκείνος βάδιζε ήσυχα, σκνά αλλά σταθερά, δεν ξαφνιάζονταν, και το κυριότερο, ποτέ του δεν έκανε πίσω, ήταν λιοντάρι. Ήταν λίγο ναζιάρης, αλλά ζω με μεγάλη αντοχή. Ο αδελφός μου του είχε δημιουργήσει κάποια προβλήματα, γιατί τον χτυπούσε, όπως έβλεπα, και τον δάγκωνε στ' αυτιά, όταν δεν υπάκουε. Από τότε όμως που έφυγε για το στρατό ο Τάσος, ανέλαβα εγώ τα "υνία" και τα πηγαίναμε πάρα πολύ καλά.

Από το Πετροβούνι ως την αυλή του σπιτιού δεν κατάλαβα πότε έφτασα. Κατέβηκα, του έριξα μια πίπα τριφυλλί, δίπλα το νερό, έφαγα, χόρτασε, ήπια και νερό, ξεκουράστηκε, ώπου τα κοκόρια έδωσαν το σύνθημα. Κατέβασα ξύλα από την τρακάδα για τέσσερα φορτία που θα τα φορτώναμε σε δυο μουλάρια, στη Καρδίτσα όμως θα γίνονταν τέσσερα. Έτσι κάναμε τότε! Κατέβηκε ο ταμίας - η μάνα μου - και μου λέει: τα λεφτά! Λες και θα έφευγα από το σπίτι! Η μάνα μου ήταν αγράμματη και ο πατέρας της δεν την έστειλε ούτε μια χρονιά στο σχολείο, είχε κι εκείνος τα δικά του. Το ίδιο έκανε κι εκείνη μ' εμάς. Στο σχολείο ήταν αντίθετη, είχε όμως μεγάλη αδυναμία στο χρυσό και αποκλειστικά στις λίρες παλαιάς κοπής. Σε μερικές περιπτώσεις το παράκανε στην ταγγουιά. Τον ιδρώτα μου, μου τον στερούσε και τον έκανε μεγάλο πουγγί, από το οποίο ποτέ δεν έχω απολαύσει το παραμικρό. Τη συγχωρώ, για τι έτσι είχε διδαχτεί.

Φορτώσαμε τα γομαρόξυλα και, άλλη πορεία, τρεις ώρες για την

Καρδίτσα. Το χωριό επί ποδός λαλώντας τα κοκόρια και, αφού βγήκαμε στο δρόμο, όπως τα καρβάνια στην έρημο, άλλος με το γκαζοκάντηλο και άλλος με το φακό, άλλος τραγούδι, σφύριγμα, κουβέντα, λες και πηγαίναμε σε κάποιο πανηγύρι! Καλή ήταν η πορεία, αλλά μόνο για δυο φορές την εβδομάδα, όχι για την κατάχρηση που έκανα εγώ. Φτάσαμε κάπου, εκεί πίσω στη Βαϊάκαινας το χάνι και ξεφορτώσαμε τα ξύλα για να γίνουν τέσσερα τα φορτία! Η μάνα μου φύλαγε τα δυο φορτία στο πεζοδρόμιο κι εγώ βγήκα πιο κεντρικά στην Κουμουνδούρου, έξω από του Ζαραμπούκα, που είναι το σημερινό τυροπιτάδικο. Πήρα με πέντε λεπτά λίγο ψωμάκι και το έτρωγα κάπως κρυφά να μη με βλέπει ο κόσμος. Έως ότου βρεθεί κάποιος να ξεπουλήσω τα γομαρόξυλα χρειαζόταν μεγάλη υπομονή και κουράγιο. Η κούρασή μου ήταν τόσο μεγάλη που δεν μπορού να την περιγράψω.

Εκεί που ήρθε ένας κύριος και με ρώτησε: πόσο τα ξύλα; Ένας άλλος, μπρατσωμένος τύπος - κάπως γνωστή η φυσιογνωμία του- με άρπαξε από το σβέρκο και με ταρακούνησε. Εδώ είσαι, ρε κορόιδο; Αυτή τη δουλειά κάνετε με το φιλο σου και μου κλέψατε τα μαδέρια; Με κρατούσε τόσο γερά, που το αίμα μου είχε παγώσει και βρισκόμουν σε απόγνωση. Προσπαθούσα να του μιλήσω, αλλά εκείνος δε δεχόταν ούτε την ανάσα μου. Για μένα ήταν το βαρύτερο πλήγμα που έχω πάθει στη ζωή μου. Δίπλα μου ήταν ο μακαρίτης ο Χρήστος Γκορτσάς (Ντάτος) και μόλις είδε που με κρατούσε, έδρασε αμέσως. Είχε μια γκλίτσα και μόλις μας πλησίασε του λέει: Άφησε το παιδί και αν έχετε κάποιο πρόβλημα να το λύσετε διαφορετικά, εάν όχι θα φωνάξω την αστυνομία. Εγώ άρχισα κάπως να συνέρομαι και τότε κατάλαβα το πρόβλημα του ανθρώπου.

Άρχισε σιγά σιγά να καμάρει και τελικά με ρωτάει: εσύ τα πήρες τα ματέρια ή ο συνέταιρός σου; Εγώ δεν ξέρω απολύτως τίποτε γι' αυτό, του απαντώ. Γύρισα στο χωριό και φόρτωσα γομαρόξυλα. Το σφύριξαν στη μάνα μου και έφτασε τροχάδην με μια γλώσσα που έκοβε σίδερα! Να πιάσεις εκείνον που είναι μεγάλος. Το παιδί είναι μικρό και ανήλικο και δεν έκανε τέτοια πράξη, του λέει. Συγχρόνως σιγά σιγά απομακρυνθήκαμε από την Κουμουνδούρου, να πουλήσουμε τα γομαρόξυλα και να τον αποφύγουμε... Τελικά ο ...συνέταιρός μου αυτός ήταν ο πρώτος που με διδάξε με την πράξη του ότι πρέπει να διαλέγω τις παρέες μου. Βρήκα άλλους, έμπιστους, αλλά καμιά φορά προτιμούσα να πηγαίνω και μόνος μου. Όπως έμαθα αργότερα, ο ...συνέταιρος που έκλεψε τα ματέρια, τα επέστρεψε και δικαιολογήθηκε ότι τα δανείστηκε δήθεν!

Πολλές φορές τα τεχνόξυλα αυτά τα πελεκούσαμε νύχτα με φεγγάρι και με το φακό, για να μη δίνουμε στόχο στους δασικούς. Το πιο γρήγορο πελέκημα γινόταν με το τσεκούρι. Το τσεκούρι έπρεπε να είναι "βαμμένο" και πολύ τροχισμένο για να κάνει το πελέκημα λείο και να μην υποχωρεί σε ρόζους. Μερικοί πελάτες τα ήθελαν πριονιστά, που είχαν άλλη τιμή, αλλά χρειαζόταν μεγαλύτερη διαδικασία και οπωσδήποτε δυο άτομα, για να τραβούν πριόνι, με μπράτσα και λίγη γνώση. Τα χλωρά έλατα ήταν πολύ βαριά για την ηλικία μου. Κάθε μαδέρι ζύγιζε πάνω από 60 κάδες και πολλές φορές έπεφταν τα πέταλα των μουλαριών από το βάρος.

Με τους δασοφύλακες έπρεπε να είσαι πολύ προσεκτικός, γιατί σε πήγαιναν στον "κατή" και σου έπαιρνε το πουγγί! Εκείνοι παραφύλαγαν μαζί με τον αγροφύλακα και κάπου κάπου έπαιρναν και κανέναν χωροφύλακα από το Σταθμό, για παν ενδεχόμενο. Στις ενέδρες τους έπεσα πολλές φορές και το πλήρωσα ακριβά, αλλά δεν ξεχώλω το μπαρμπα- Μήτσιο, το δασοφύλακα. Μαζί με φίλο μου, που δεν θέλω να τον ονομάσω, πελεκούσαμε κάπου προς τη Μπλιτσα. Ο μπαρμπα-Μήτσιος ο δασοφύλακας, αφού πέρασε από εκεί και με είδε, θεώρησε καλό να στήσει καρτέρι στο μαστρογιαννίτικο το ζάβατο, στο στεροδρόμι που οδηγεί προς το Κούτσοιρο και προς τη Ραχούλα. Πικρό ηλιοβασιλέμα! Κατεβαίνοντας, αλλά πάντα ο ένας μπροστά με ένα παλούκι στο χέρι και ο άλλος πίσω από τα ζώα, ήρθαμε "τόκα" με το δασοφύλακα, χωρίς καν να τον αντιληφθούμε. Ο δασοφύλακας άρπαξε τη Γκέσα από το καπίστρι και προσπαθούσε να μας πάει στο χωριό. Δίνει μια με το ξύλο ο φίλος μου στα καπούλια του μουλαριού και ο δασοφύλακας βρέθηκε στα φρέσκα μπάζα που έκανε διανοίξη η μπουλντόζα εκείνες τις ημέρες. Τελικά, βγήκε στο δρόμο με φοβέρες και βρισίες. Εμείς τραβήξαμε το δρόμο μας για να κατεβούμε στο Κούτσοιρο και συνέχεια για τον προορισμό μας.

Ο μπαρμπα-Μήτσιος δεν έμεινε άπραγος. Πήγε στο χωριό, στην Αστυνομία, μας έκανε μεγάλη δικογραφία, ότι του αντισταθήκαμε, δεν υπακούσαμε, τον σπρώξαμε στο γκρεμό, ότι κόψαμε 40 νεόφυτα έλατα και άλλα πολλά και μας έστειλε στον εισαγγελέα. Ήταν μια βροχερή μέρα του Νοέμβρη που κατεβήκαμε στην Καρδίτσα οδοιοπορικώς, με τα ζώα πάλι φορτωμένα με γομαρόξυλα. Μαζί είχαν έλθει η μάνα μου και ο πατέρας του φίλου μου. Οι λαστιχένιες μπότες που φορούσα έπαιρναν νερό, βρέχονταν κάτι καλτσούνια από τραγόμυλο που φορούσα και τα πόδια μου νερόβραζαν, ζάρωσαν και με πονούσαν για πολύ καιρό. Τα ρούχα μου είχαν κολλήσει στο σώμα μου και αισθανόμουν πολύ άσχημα. Φορούσα ένα χιτόνιο που δεν έπαιρνε μπάλωμα και ένα βαθύ γαλάζιο παντελόνι ραμμένο από τη μοδίστρα, τη εξαδέλφη μου Αμαλία Κατσαρού, με αντίτιμο γεωργική εργασία ή τεχνόξυλα ή αλώνισμα κλπ. Έτσι γίνονταν τον καιρό εκείνο: δουλειά με δουλειά. Έπρεπε όμως να παρευρεθώ στο "εδώλιο" γιατί αλλιώς θα δικαζόμουν ερήμην. Για να βάλεις δικηγόρο στο δικαστήριο σε μια δική έπρεπε να το εφοδιάσεις με καυσόξυλα για όλο το χρόνο. Τουλάχιστο με δέκα φορτία γομαρόξυλα.

Ενώ και μισή περίπου βγήκε η δική. Ο δασικός κατέθεσε τη δική του αλήθεια, που αναφέραμε πιο πριν στο κατηγορητήριο και ο πρόεδρος ρώτησε κι εμάς: Είναι αλήθεια αυτά που αναφέρει ο δασοφύλακας, κατηγορούμενοι; Όχι, κύριε πρόεδρε, δεν είναι αλήθεια, είπαμε. Ένοχοι οι κατηγορούμενοι. Οι χωροφύλακες και στο Ταμείο. 320 δραχμές καθέναν και ας ψάχνω για ένα κομμάτι ψωμί. Γυρνούσαμε Εξυπόλητοι και κανέναν, μα κανέναν δεν έβλεπε το δικό μας. Ο δασοφύλακας, ο μπαρμπα-Μήτσιος έφυγε και ήρθαν άλλοι δασοφύλακες, αλλά εγώ συνέχισα την ίδια δουλειά, ως επί το πλείστον μόνος μου, γιατί δεν εύρισκα άλλον τρόπο να βγάλω έστω κι εκείνο το λίγο πικρό ψωμί.-

"Αισθητικές" παρεμβάσεις

Συνέντευξη από τη σελ. 1

αιώνες, από τότε που χρονολογείται η κατασκευή του ναού, οι χωριανοί έδειχναν φόβο και σεβασμό, μη τολμώντας να κόψουν ούτε ένα κλαδί βελανιδιάς από τις πολλές που τον περιβάλλουν. Είναι γνωστές μάλιστα οι ιστορίες για την τιμωρία που περίμενε τους ασεβείς και τους παραβάτες, ιδιαίτερος καθώς η Αγία Παρασκευή τιμάται ξεχωριστά από το χωριό μας και θεωρείται θαυματουργή. Έτσι, το ξωκλήσι, λιτό, απέριπτο, κτισμένο με αρχιτεκτονική αντίληψη και με φυσικά υλικά που το έδεναν αρμονικά με τις γραμμές του τοπίου και το ενέτασαν πλήρως σ' αυτό, μέσα στην πλούσια βλάστηση και με φόντο τις κορυφογραμμές που υψώνονται στον ορίζοντα, προκαλούσε ψυχική και πνευματική ανάταση.

Εδώ και κάποιες δεκαετίες ωστόσο, τα αισθήματα δέους και "θείου φόβου", αλλά και ευπρέπειας και καλαισθησίας, συμπαρασύρθηκαν και έσβησαν στη δίνη της "προόδου". Ο ναός λοιπόν μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο άρχισαν να μετρούν τις πληγές τους. Πρώτο πλήγμα, η κατασκευή του ασφαλιστικού δρόμου που γκρέμισε την όπισθεν του ιερού κλιτύ, κατέστρεψε την όμορφη φυσική καμπύλωση του τοπίου ασχημαίνοντάς το, έκοψε στα δύο το τέμενος και αλλοίωσε τη θέση του ναού σε αυτό.

Κατόπιν, άρχισε να πέφτει άφθονο το σιμέντο: για να γίνει η αντηρίδα στήριξης, για να γίνουν πεζούλια, για να χτιστεί ευμεγέθης βρύση σε εμφανές σημείο κ.ά. Εντέλει, ήρθε και το "επιστέγασμα": τα αποχωρητήρια!

Το αρχαίο μέτρο και η αίσθηση του ωραίου, αυτά που διατήρησε και η νεοελληνική παράδοση, έχουν χαθεί. Οι υπεύθυνοι όλων αυτών των παρεμβάσεων που πιθανότατα διαπνέονταν από όλη την καλοπροαίρετη διάθεση να αναβαθμίσουν το χώρο, να τον βελτιώσουν και να δημιουργήσουν κάποιες στοιχειώδεις υποδομές για τους προσκυνητές, δεν κατάλαβαν, εξακολουθούν να μην καταλαβαίνουν, ότι το ωραίο συχνά έγκειται στο λίγο και στο απλό, ότι παραδοσιακά κτίσματα όπως ο συγκεκριμένος ναός ενσωματώνουν κατασταλαγμένη σοφία, αποτέλεσμα αρχιτεκτονικής και κατασκευαστικής εμπειρίας και αισθητικής καλλιέργειας αιώνων και ότι το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε είναι να αποφεύγουμε τις αυθαιρέσιες σε βάρος τους και να προβαίνουμε στη συντήρησή τους βάσει των κανόνων που τα ίδια αυτά τα αρχιτεκτονικά μας υπαγορεύουν.

Βέβαια στο χωριό μας τα τελευταία χρόνια ή δεκαετίες, "παράδοση" έχουν γίνει τα εντελώς αντίθετα από όσα προαναφέραμε. Παρά την πικρή εμπειρία που έχουμε ως χώρα από τα ολέθρια αποτελέσματα της "λατρείας" του σιμέντου, ειδικά στα μεγάλα αστικά κέντρα αλλά όχι μόνον, φαίνεται ότι εμείς δεν το έχουμε διδαχθεί ακόμη το μάθημά μας. Τουναντίον, σα να "ανακαλύψαμε" όψιμα το μπετόν, φροντίζουμε να το ρίχνουμε παντού,

σαν αυτόν που "έχει πολύ πιπέρι και το βάζει και στα λάχανα". Έτσι, μολοντί το χωριό μας βρίσκεται μέσα σε ένα πανέμορφο τοπίο όπου η φύση ήξερε καλά τη δουλειά της και την έκανε με ζήλο, εμείς φροντίζουμε να διορθώνουμε και να "εκμοντερνίζουμε" το έργο τηςτσιμεντοποιώντας.

Ως εκ τούτου, ένας άλλος ειδικός χώρος έπεσε θύμα αυτής της τάσης. Πρόκειται για το **αγιασματάκι** στο πλαίσιο ενός μεγάλου πλάνου όσο και ανεδαφικού σχεδίου (εφ' όσον έλειψε κάθε σοβαρός σχεδιασμός) αξιοποίησής του ως κέντρου υδατοθεραπείας (spa centre) και για λόγους επίσης εύκολου εντυπωσιασμού εκ μέρους κάποιων, κατασκευάστηκαν "λουτρά",τσιμεντένια βέβαια καθώς το σιμέντο είναι η εύκολη και φθηνή λύση, άτεχνα και ακαλαίσθητα, σε πλήρη δυσαρμονία με το τοπίο το οποίο όχι απλώς έχει υποβαθμιστεί αλλά παντελώς καταστραφεί, αναξιοποίητα και άχρηστα εν τέλει, όπως εξ άλλου αναμενόταν. Μάλλον, όχι εντελώς άχρηστα, πληρούν τον ίδιο ρόλο με το νεόκτιστο οικοδόμημα της Αγίας Παρασκευής: έχουν γίνει και αυτά "τουαλέτες", για τις γίδες, και μέρη "μη υγειονομικής ταφής απορριμμάτων". Πάλι απέτυχαν κάποιοι να καταλάβουν ότι οποιαδήποτε αξιοποίηση των φυσικών πόρων και της φυσικής ομορφιάς μιας περιοχής πρέπει να γίνει με απόλυτη προσήλωση στις αρχές, στους κανόνες και στο μέτρο που θέτουν κατ' αρχάς το ίδιο το τοπίο και στη συνέχεια η μακροχρόνια ιστορική παράδοση η οποία δημιουργήθηκε από γενεές ανθρώπων που έζησαν πλήρως ενταγμένοι σε αυτό, το βίωναν σε όλες του τις πτυχές και με όλους τους τρόπους και ήξεραν να το "βλέπουν", να το "αφουγκράζονται" και να το "κατανοούν".

Το τρίτο έκτρωμα "ξεφύτρωσε" ακριβώς στο μέσον του χωριού, στο σημείο αναφοράς και σύγκλισης του. Πρόκειται για την πλατεία μας, η οποία έως πρότινος ήταν πολύ συμπαθητική και χαριτωμένη. Διέθετε όλα τα απαραίτητα, όπως τα ξύλινα παγκάκια, την πέτρινη βρύση και τη σκιά από τα υπέροχα πλατάνια ενώ δεν υπήρχε τίποτε εκτός τόπου και τίποτε υπερβολικό - όπως ταιριάζει εξ άλλου στην πλατεία ενός χωριού. Φευ, δεν γλίτωσε ούτε αυτή από την "εξωραϊστική" πινακιά, η οποία δόθηκε με τη μορφή όγκων μπετόν, κονστρουκτιβιστικής αισθητικής (αλήθεια, ο κονστρουκτιβισμός ως κίνημα εμφανίστηκε στον μεσοπόλεμο, εμείς στο χωριό μας τώρα τον ανακαλύψαμε και τον αποθεώσαμε;) και **εν είδει θεάτρου!** Τραγωδία!

Ευελπιστώ ότι το κακό, έχοντας τριτώσει πλέον, δεν θα συνεχισθεί. Θα 'θελα επίσης να πιστεύω ότι όλα αυτά τα αλλοπρόσασλα, κακόγούστα και βάνουσα για την κοινή αισθητική κτίσματα θα απομακρυνθούν και οι πληγέντες χώροι που τόσο έχουν δεινοπαθήσει, θα αποκατασταθούν.

Το "Αγιασματάκι" και ο Τούρκος διοικητής

Συνέντευξη από την 1η σελ.

για να δικαστεί, με τη κατηγορία ότι έδειρε έναν συγχωριανό του τσοπάνο, επάνω στον καυγά για τη διεκδίκηση της βοσκής. Χωρίς να χάσει καιρό ο Τούρκος διοικητής, καταδίκασε το δράστη σε χρηματική ποινή και αρκετές βουρδουλιές, κατά τα συνηθισμένα. Όταν όμως οι στρατιώτες έγδυσαν το τσοπανόπουλο και το έδεσαν στον πάσαλο, εκείνο παρακάλεσε το διοικητή να του χαρίσει την ποινή και, σε αντάλλαγμα, αυτό θα του γιάτρευε τις λειχήνες και τα εκζέματα.

Ο διοικητής γέλασε με την πρόταση του τσοπάνου γιατί τη θεώρησε σαν μια προσπάθεια να αποφύγει τη ποινή. " Τόσοι σπουδαγμένοι γιατροί και δεν μπόρεσαν να με κάνουν καλά και θα με κάνεις εσύ, ένα αγράμματο τσοπανόπουλο;" είπε. Το τσοπανόπουλο όμως επέμενε και πρότεινε στο διοικητή να ακολουθήσει τη συνταγή του και, αν δεν γίνει καλά σε ένα μήνα, δέχεται να του διπλασιάσει την ποινή. Ο διοικητής ζύγισε τα πράγματα και σκέφτηκε πως δεν είχε τίποτε να χάσει, αν δέχεται. Έτσι ελευθέρωσε το τσοπανόπουλο.

Εκείνο ζήτησε ένα ασκί και έσπευσε στο "Αγιασματάκι" που βρίσκεται στη βόρεια πλαγιά της τοποθεσίας "Βλαχοκόνακα". Αφού γέμισε το ασκί, στη συνέχεια πήγε στην "Ίτσα", στο τσιουμαράκι, που βγαίνει ένα χόρτο (βότανο) που μοιάζει σαν σταφύλι και εμείς το λέγαμε "κουκοστάφυλο". Όταν στύβεις το βότανο αυτό επάνω στις λειχήνες, αυτές σε λίγον καιρό εξαλείφονται. Πήρε το ασκί με το νερό και τα κουκοστάφυλα, τα παρέδωσε στον Τούρκο διοικητή και τον συμβούλεψε πώς να τα χρησιμοποιήσει.

Ύστερα από είκοσι μέρες περίπου δυο Τούρκοι στρατιώτες πήγαν στην Ίτσα και οδήγησαν το τσοπανόπουλο στον διοικητή τους. Όταν το τσοπανόπουλο αντίκρισε το διοικητή, δεν πίστευε στα μάτια του. Ο διοικητής είχε γίνει τελείως καλά και στο πρόσωπό του δεν υπήρχε ίχνος από τα προηγούμενα σημάδια. Υποδέχτηκε το σωτήρα του με καλοσύνη και όχι μόνο του χάρισε την ποινή, αλλά τον παρότρυνε να ζητήσει όποια χάρη θέλει από αυτόν. Εκείνο είπε πως δεν θέλει καμιά χάρη και χάρηκε που ο διοικητής έγινε καλά. Ο Τούρκος τότε, για να τον ευχαριστήσει, του χάρισε ένα ωραίο άλογο και τον απάλλαξε από το χαράτσι εφ' όρου ζωής. Του ζήτησε όμως να τον οδηγήσει στον τόπο που το τσοπανόπουλο μάζεψε το βότανο.

Το τσοπανόπουλο ήρθε σε πολύ δύσκολη θέση, γιατί κοντά στο "Αγιασματάκι" υπήρχε η εκκλησούλα του Αϊ-Γιάννη του Προδρόμου, που οι Τούρκοι την είχαν "σφραγίσει" για να μην εκκλησιάζονται οι χριστιανοί. Επειδή όμως η εκκλησούλα ήταν σε απόμακρο μέρος μέσα στο δάσος, οι Έλληνες επωφεληθήκαν, άνοιξαν μια τρύπα στη στέγη και από εκεί έμπαιναν μέσα και εκκλησιάζονταν. Αλίμονό τους τώρα, αν ο Τούρκος διοικητής το ανακάλυπτε!

Όταν ο διοικητής έφτασε στην Ίτσα και είδε την εκκλησία σφραγισμένη, διέταξε να την ανοίξουν και να την καθαρίσουν. Ύστερα έβγαλε τα παπούτσια του, γονάτισε στην είσοδο και προσκύνησε. Προχώρησε στο ιερό, προσκύνησε την εικόνα του Αϊ-Γιάννη, έβγαλε από την τσέπη του ένα φλουρί και το τοποθέτησε στη βάση της. Έβγαλε δε διαταγή να επισκευασθεί η στέγη, η εκκλησία να μείνει ανοιχτή και να εκκλησιάζονται οι χριστιανοί ελεύθερα.

Λέγεται ότι ο διοικητής εκείνος κάθε μήνα πήγαινε στην Ίτσα, στο Αγιασματάκι, έπινε λίγο νερό, έπλενε και το πρόσωπό του και ύστερα έμπαινε στην εκκλησία και προσευχόταν.-

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ ΣΑΪΚΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΖΩΓΛΟΠΙ

Συνέντευξη από την 1η σελ.

αθέατο από μακριά, είναι κτισμένο σε μια άγρια και όμορφη τοποθεσία και κατοικούνταν από λιγοστές οικογένειες οι οποίες ασχολούνταν σχεδόν όλες με την κτηνοτροφία και πολλές απ' αυτές εξεχρονιάζαν στον κάμπο. Στα χρόνια της τουρκοκρατίας αποτελούσε κρησφύγετο των κλεφτών, των κυνηγημένων Ελλήνων και των επαναστατών.

Στη Β.Α. πλευρά του χωριού και κοντά σ' αυτό, κρυμμένο πίσω από μια πλαγιά, είναι κτισμένο το **Μοναστήρι της Αγίας Τριάδας** σ' ένα όμορφο και ευρύχωρο τόπο με χωράφια γύρω - γύρω, ενώ τη συμπληρώνουν πολλά κελιά από τα οποία σήμερα διατηρούνται όσα βρίσκονται στη δυτική πλευρά. Το μοναστήρι φαίνεται να υπήρχε πριν από τον 17ο αιώνα, αφού στην εικόνα της Αγίας Τριάδας αναγράφεται η χρονολογία 1598. Η παράδοση αναφέρει ότι το μοναστήρι διέθετε μεγάλες κτηματικές εκτάσεις τις οποίες καλλιεργούσαν οι καλόγεροι και παρήγαν σπηρά και καλαμπόκια καθώς και άλλα γεωργικά προϊόντα απαραίτητα για τη διατροφή τόσο των καλόγερων όπως και των διερχομένων. Αξιόλογη και εντυπωσιακή ήταν και η κτηνοτροφία αιγοπροβάτων την οποία η παράδοση την ανεβάζει περίπου στο μεγάλο αριθμό 2500. Επειδή η απόσταση μέχρι το μοναστήρι ήταν μεγάλη για συντομία το γάλα μεταφέρονταν με "κιούγκια", πήλινους σωλήνες, σημάδια των οποίων σώζονται μέχρι σήμερα.

Στη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 το μοναστήρι έπαιξε σημαντικό ρόλο και προσέφερε πολλά στην Εθνεγερσία. Εδώ συγκεντρώθηκε το σώμα του **Κώστα Βελή** (Στεργιόπουλου) από το Κερασσάκι, ο οποίος ξεσήκωσε την περιοχή στα όπλα με τη γνωστή επαναστατική του προκήρυξη. Εδώ συγκεντρώθηκαν τα όπλα και τα άλλα πολεμοφόδια, που είχε προμηθευτεί ο Βελής από τον Ηπειρώτη Γιαννάκη Ίβο Ρήγο. Από εδώ ξεκινούσαν οι συχνές επιθέσεις των Ελλήνων επαναστατών εναντίον των Τούρκων στα καμποχώρια, στα "Κοναροχώρια".

Το Μοναστήρι εξακολουθούσε να προσφέρει τις εθνικές του υπηρεσίες και κατά την περίοδο των τριών εξεγέρσεων σ' Άγραφα για την απελευθέρωση της Θεσσαλίας από τους Τούρκους.

Την τελευταία προσφορά του Μοναστηριού της Αγίας Τριάδας Σαΐκας την έχουμε το 1943-1944, όταν τα εναπομείναντα κελιά μετατράπηκαν σε αναρρωτήρια για την περιθαλψη των Ιταλών αιχμαλώτων της μεραρχίας Πινερόλο.

Με το ιστορικό αυτό Μοναστήρι της Σαΐκας το **Ζωγλόπι** είχε θρησκευτικούς δεσμούς αφού το πρώτο διέθετε στη Ραχούλα και στην αγροτική περιοχή αυτής πολλά οικόπεδα και αμπελία. Κανείς δεν γνωρίζει πότε το Μοναστήρι απέκτησε αυτά τα μετόχια, τα βακούφια, τα εκκλησιαστικά κτήματα. Βέβαια οι παλιότεροι γνώριζαν το ιστορικό εάν δηλαδή τα μετόχια προέρχονταν από δωρεές των κατοίκων του χωριού μας στο Μοναστήρι της Αγίας Τριάδας, το οποίο είναι και το πιθανότερο ή περιήλθαν στο Μοναστήρι με άλλο τρόπο, αγορά ή προσφορά του χωριού στο Μοναστήρι. Όπως μου διηγούταν εδώ και πολλές δεκαετίες ο μπαρμπα - Χρήστος Γ. Ζαχαρίας τα οικόπεδα που ήταν κτισμένα το σπίτι του Βασιλή Γκορτσά, του Γιάννη Γκορτσά και του Αναστάση Γκορτσά ήταν οικόπεδα τα οποία κατείχε το Μοναστήρι. Πιστεύω κάποιοι από τους σημερινούς κατόχους να το γνωρίζουν αυτό. Επίσης και το οικόπεδο που παραχωρήθηκε το 1871 στο Γιαννάκη Δ. Καραγιάννη όταν απαλλοτριώσαν το κτήμα που αγόρασε αυτός από τον Κ. Κοκουρίκο για να το κάνουν πλατεία ήταν οικόπεδο της Αγίας Τριάδας Σαΐκας. Στο οικόπεδο αυτό σήμερα βρίσκονται τα σπίτια του Γιάννη Β. Βρέκου και του Χρήστου Κ. Τζωνανόπουλου. Πολλά ακόμα οικόπεδα ήταν μετόχια αλλά ο γράφων δεν τα γνωρίζει.

Στα Παλιοκάμυβα το Μοναστήρι είχε πάνω από 10 στρέμματα αμπελία. Τότε τα αμπελία δεν χρειαζόνταν πολλή δουλειά, μόνο κλάδεμα και σκάψιμο. Ράντισμα δεν χρειαζόνταν διότι δεν είχε εμφανισθεί ακόμη ο περονόσπορος και οι άλλες σημερινές παθήσεις των αμπελιών.

Έρχονταν λοιπόν εδώ στο χωριό μας ομάδα καλόγερων τρεις φορές το χρόνο για να κλαδέψουν, να σκάψουν και να τρυγήσουν τ' αμπελία. Πρέπει στο χωριό ή στα Παλιοκάμυβα να υπήρχαν εγκαταστάσεις για τη διαμονή των καλόγερων και το στάβλιμα των μουλαριών καθώς και αποθήκες για τα βαρέλια με τα κρασιά.

Όταν δημιουργήθηκε το ελληνικό κράτος το 1830 τα πράγματα κάπως δυσκόλεψαν για τους καλόγερους διότι η Σαΐκα ήταν στο ελληνικό κράτος ενώ το Ζωγλόπι τουρκοκρατούμενο. Έπρεπε να περάσουν τα ελληνικά σύνορα και στον Ίταμο συναντούσαν τουρκικό φυλάκιο. Οι Τούρκοι συνοριοφύλακες δεν επέτρεπαν την διέλευση από και προς την Ελευθερία Ελλάδα μετά τη δύση του ήλιου. Οι καλόγεροι έπρεπε λοιπόν να είναι στην Κούλια του Ίταμου πριν τη δύση του ήλιου για να μπουν στην τουρκοκρατούμενη Θεσσαλία ή να επιστρέψουν στη Σαΐκα. Έτσι τα πράγματα άρχισαν κάπως να δυσκολεύουν.

Δυσκολότερα έγιναν τα πράγματα για το Μοναστήρι όταν η δύναμη των καλόγερων λιγόστεψε και το Μοναστήρι δεν μπορούσε να ανταποκριθεί στην καλλιέργεια και περιποίηση των αμπελιών στα Παλιοκάμυβα.

Αναγκάσθηκε, εκ των πραγμάτων, να τα πωλήσει και τα αγόρασε ο χωριανός Θανάσης Σουλιώτης ή ο γιος του Βασιλάκης. Έτσι το Μοναστήρι μετά τα οικόπεδα χάνει και το τελευταίο έρεισμα που διέθετε στο χωριό μας ενώ η σχέση που είχε το τελευταίο με την Αγία Τριάδα ξεχάστηκε και η όλη ιστορία σκεπάστηκε με τη σκόνη του χρόνου και της λησμονιάς. Πριν όμως κλείσουμε το θέμα αυτό με το Μοναστήρι της Σαΐκας θα ήθελα να αναφερθώ σ' ένα παπιά του χωριού μας ο οποίος χειροτονήθηκε παπάς στο παραπάνω μοναστήρι αλλά στα γεράματά του όταν έχασε την πρεσβυτέρα ξαναεπανήλθε, αυτή τη φορά όμως παπακαλόγερος και ηγουμένος του μοναστηριού.

Πρόκειται για τον **Παπαδημήτρη Νασιάκο**, του οποίου οι απόγονοι φέρουν το επίθετο **Παπαδημητρίου**. Ο καλός μας Δημήτρης Νασιάκος για τον οποίο υπολογίζω ότι γεννήθηκε περίπου το 1815 με 1820, αφού ο τελευταίος γιος του Βασιλή Παπαδημητρίου γεννήθηκε το 1849, αποφάσισε να γίνει παπάς. Για να μάθει τα της ιεροσύνης πήγε στο Μοναστήρι της Αγίας Τριάδας και εμαθήτευσε αρκετό χρόνο. Κατόπιν χειροτονήθηκε ιερέας και τοποθετήθηκε στην ενορία του Ζωγλοπίου. Εδώ για πολλές δεκαετίες ήταν παπάς του χωριού μας. Ήταν βέβαια προγενέστερος του Παπασπύρου (Ζαχαρίου) ο οποίος τον διαδέχθηκε στην ενορία του χωριού μας.

Φαίνεται ότι ο Παπαδημήτρης Νασιάκος είχε αναπτύξει συναισθηματικούς δεσμούς με το Μοναστήρι και το βοηθούσε ως προς την καλλιέργεια των κτημάτων και της λοιπής περιουσίας που διέθετε στο χωριό μας.

Ο Παπαδημήτρης Νασιάκος είχε δύο γιους και μία κόρη. Τον **Παπαδογιάννη** όπως τον αποκαλούσαν τότε που παντρεύτηκε τη Φροσύνη Ρεντίνα, αδελφή του δασκάλου Νικολάκη Ρεντίνα, τον **Παπαδοβασιλή** ο οποίος παντρεύτηκε την Τασία Κολλημένου και την Παρασκευή που πήρε τον **Κωνσταντή Γρυμποιάννη**. Και τα τρία του παιδιά απέκτησαν πολυμελείς οικογένειες και ήταν ευκατάστατα.

Το ερώτημα που γεννιέται με τον Παπαδημήτρη είναι γιατί δεν εμαθήτευσε κοντά στον τότε παπά του χωριού μας ή σ' ένα από τα πλησιέστερα μοναστήρια της περιοχής μας, όπως της Πέτρας ή της Κορώνας αλλά πήγε στο τόσο μακρινό Μοναστήρι της Σαΐκας που αναγκαστικά περνούσε από τα τουρκοελληνικά σύνορα. Όλα αυτά βέβαια δεν ήταν τυχαία, όπως τα μετόχια που είχε στο Ζωγλόπι και η φοίτηση του Παπαδημητρίου στη Σαΐκα. Αναμφίβολα, τ ο Ζωγλ όπι είχε ιδιαίτερους δεσμούς με την Αγία Τριάδα, τους οποίους ούτε εκιάζω, ούτε γνωρίζω. Ίσως η έρευνα και ο χρόνος να φωτίσουν αυτό το μυστήριο. Το εύχομαι από καρδιάς.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ

Συνέχεια από την 1η σελ.

- Όταν οι μύγες τσιμπούν υπερβολικά ή μπαίνουν αθρόες στο σπίτι, θα βρέξει.
- Όταν τα τζιτζίκια τραγουδάνε από πολύ νωρίς το πρωί ή ως πολύ αργά το βράδυ, θα υπάρξει καύσωνας.
- Όταν τα σπουργίτια πέφτουν πολλά μαζί άφοβα στις αυλές αναζητώντας τροφή, έρχεται βαρucheimwιά.

• Τα ποταμίσια καβούρια, αντιλαμβάνονται ότι θα φουσκώσει το ποτάμι από δυνατή βροχή τουλάχιστον 24 ώρες πριν, και απομακρύνονται από τις όχθες για να μην παρασυρθούν από τα ορμητικά νερά.

• Ο βάτραχος είναι ένας από τους πιο ικανούς "μετεωρολόγους" και κρύβεται κάτω από φύλλα των δέντρων, όταν έρχεται η βροχή, και ξαναβγαίνει όταν προμηνύεται καλός καιρός. Επίσης οι βάτραχοι κοάζουν πιο πολύ πριν από τη βροχή. Όταν τα βατράχια κάνουν νυχτερινή συναυλία ο καιρός θα είναι καλός.

- Τα χελιδόνια και οι νυχτερίδες πετούν χαμηλότερα πριν από την θύελλα.
- Όταν ο κοκκινολαίμης έρχεται στις αυλές των σπιτιών πλησιάζει μεγάλη κακοκαιρία.

• Όταν οι κότες θορυβούν περισσότερο απ' το συνηθισμένο και οι γάτοι και οι σκύλοι γίνονται νευρικοί και ανήσυχοι, σημαίνει ότι πλησιάζει μπόρα.

• Οι κτηνοτρόφοι, αρκεί να ρίξουν μια ματιά στα κοπάδια τους, για να ξέρουν τι καιρό θα κάνει. Αν τα πρόβατα ανεβαίνουν προς τα υψώματα, ο καιρός θα είναι καλός. Αν αντίθετα, κατεβαίνουν προς τα λιβάδια, ή κατευθύνονται προς τη στάνη, τότε θα βρέξει.

• Τα μυρμηγκια, μπορούν να προβλέπουν την κακοκαιρία, αλλά και την έντασή της, την αρχή και τη διάρκειά της. Όταν μπαίνουν στη φωλιά τους, χωρίς να κλείνουν την τρύπα η βροχοπτώση θα είναι ασήμαντη και ανάξια λόγου. Όταν τη βουλώνουν εσωτερικά, επίκειται οπωσδήποτε θύελλα. Κι' όταν τη φράζουν ερμητικά και δεν αφήνουν κανένα άνοιγμα, τότε θα υπάρξει δυνατή βροχοπτώση. Επίσης από την ταχύτητα με την οποία τρέχουν τα μυρμηγκια να προφυλαχθούν στη φωλιά τους, υπολογίζεται κατά προσέγγιση η ώρα έναρξης της βροχής.

- Οι τυφλοπόντικες φτιάχνουν πιο ψηλούς τους σωρούς από χώμα όταν πρόκειται να βρέξει.

Τα ζώα λοιπόν "προβλέπουν τον καιρό" με αρκετή ακρίβεια. Σήμερα η επιστήμη κατέληξε σε ενδιαφέρουσες ερμηνείες όσον αφορά τις αντιδράσεις των ζώων στα επικείμενα καιρικά φαινόμενα ώστε να μας φαίνονται όλα λογικά και κατανοητά. Δεν παύουν όμως να είναι εκπληκτικά και πολύ χρήσιμα για τους ανθρώπους της υπαίθρου.

Παρατήρηση της φύσης και των ουράνιων σωμάτων

- Όταν κατά τη δύση του Ηλίου το χρώμα του ουρανού είναι έντονο κίτρινο, θα βρέχει όλη τη νύχτα.

είναι καλός.

- Όταν η γάτα πλένει το πρόσωπό της και κοιτάει προς τη Δύση, ο καιρός θα είναι βροχερός.

- Όταν εμφανίζονται πολλά φίδια θα βρέξει πολύ.

- Όταν κατά τη δύση του Ηλίου τα κοκκινωπά χρώματα είναι έντονα, θα έχει καλό καιρό την επόμενη μέρα.

- Τον καιρό που κάνει, όταν δύει η πούλια, θα τον κάνει επί σαράντα μέρες.
- Όταν η πούλια δύσει με καλοκαιρία, ο χειμώνας θα είναι ήπιος.

- Όταν το φεγγάρι εμφανίζεται πλαγιαστό, έρχεται κακοκαιρία. Και αντίστροφα.

- Ήλιος που δύει σε κόκκινο ουρανό προμηνύει άνεμο.

- Μικρό στέμμα (κύκλος) γύρω απ' το φεγγάρι προμηνύει βροχή.

- Όταν το νέο φεγγάρι γέρνει προς τα πίσω, θα επικρατήσουν νοτιάδες. Όταν γέρνει προς τα εμπρός, βοριάδες.

- Όταν το βράδυ τα αστέρια στον ουρανό φαίνονται θολά, η επόμενη μέρα θα είναι βροχερή.

- Όταν το χιόνι μένει καταγής για ένα χρονικό διάστημα περιμένει και άλλο.

- Όταν το καλοκαίρι τα έλατα έχουν πολλά κουκουάρια (στροφιλια) σημαίνει ότι θα έχουμε βαρύ χειμώνα.

- Πολλά βελανίδια στη βελανιδιά σημαίνει μακρύ και βαρύ χειμώνα.
- Όταν το φθινόπωρο αργούν να πέσουν τα φύλλα των δέντρων, θα έρθει βαρύς χειμώνας.

- Η μυρωδιά των φυτών και των δέντρων όταν γίνεται έντονη είναι ένα επίσης σημάδι ότι επίκειται βροχή.

Μια άλλη πρακτική πρόγνωσης του καιρού είναι τα **μερομήνια**.

Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση τα μερομήνια δείχνουν τον καιρό όλης της χρονιάς αρκεί να παρατηρήσει κανείς τον καιρό που κάνει από την **1η μέχρι την 12η Αυγούστου**. Κάθε μέρα αντιστοιχεί και σ' ένα μήνα. Το πρωινό της 1ης Αυγούστου φαίνεται ο καιρός του πρώτου 15νθήμερου του Σεπτεμβρίου και από το μεσημέρι ως το βράδυ της 1ης Αυγούστου φαίνεται ο καιρός του δεύτερου 15νθήμερου του Σεπτεμβρίου.

Αν δηλαδή το πρωινό της 1ης Αυγούστου έχει συννεφιά, τότε το πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου ίσως έχει βροχές. Αν μετά το μεσημέρι ο ουρανός καθαρίσει, τότε φαίνεται πως το δεύτερο 15νθήμερο του Σεπτεμβρίου ο καιρός θα είναι γλυκός. Κατά τον ίδιο τρόπο συμπεραίνετε τι καιρό μπορεί να κάνει τον Οκτώβριο (από τον καιρό της 2ας Αυγούστου), τον Νοέμβριο (από τον καιρό της 3ης Αυγούστου) κ.ο.κ..

Πολλοί από τους παρατηρητές των ημερών αυτών λένε πως τις συγκεκριμένες ημέρες η ατμόσφαιρα δίνει όλα εκείνα τα στοιχεία που τους οδηγεί στην πρόγνωση.

Γιατί, όμως, μπορεί να γίνει πρόγνωση με τα μερομήνια; Είναι μια ερώτηση που δεν έχει απαντηθεί ακόμη επαρκώς.

Είναι όμως μια παράδοση που πήραμε από τους παππούδες μας και τους πατεράδες μας η οποία διακινείται μέσα στη διάρκεια του χρόνου και ως τέτοια θα πρέπει να τη διατηρήσουμε.

Δεν σημαίνει ότι τα μερομήνια πέφτουν πάντα μέσα. Άλλωστε, είναι μια πολύ δύσκολη υπόθεση το να παρατηρείς και να προβλέπεις το τι καιρό θα κάνει ένα χρόνο μπροστά από την περίοδο του Αυγούστου.

Δεν παύει όμως και αυτή η πρακτική να εντυπωσιάζει με τις όποιες επιτυχίες της, όταν οι σύγχρονοι μετεωρολόγοι με τα όργανα που διαθέτουν σήμερα αδυνατούν πολλές φορές να κάνουν επιτυχή πρόγνωση ακόμη και για τρεις ημέρες.

Στα προηγούμενο φύλλο γράψαμε για την αμφιλεγόμενη φιλία (λυκοφιλία) ανάμεσα στους κλέφτες και τους κουμπάρους και αναφέραμε ένα δυο παραδείγματα, όπως εκείνο του καπετάν Φλώρου και του Νάσιου Μάνταλου, που και οι δυο βρήκαν οικτρό θάνατο από τους κουμπάρους.

Έλληνας κοτσάμπασης

Αν όμως οι κουμπάροι απέβλεπαν στο πουγί των καπεταναίων, οι ντόπιοι κοτσαμπάσηδες που είχαν συνδέσει τα συμφέροντά τους με εκείνα των τούρκων πασάδων και μπέηδων βρίσκονταν πάντα σε ακήρυχτο πόλεμο με τους κλέφτες.

Τους κοτσαμπάσηδες θα μπορούσαμε να τους κατατάξουμε σε δυο κατηγορίες: Σ' εκείνους που είχαν συνταχθεί ανεπιφύλαχτα με τους Τούρκους, όπως ήταν ο Τσολάκογλου της Ρεντίνας και σ' εκείνους που τηρούσαν επαμφοτερίζουσα στάση. Οι δεύτεροι φρόντιζαν να διατηρούν καλές σχέσεις και με τους Τούρκους και με τους κλέφτες, και οι μεν και οι δε όμως επιδίωκαν να απαλλαγούν από τους ενοχλητικούς κλέφτες. Οι τελευταίοι και την εξουσία που ασκούσαν οι κοτσαμπάσηδες στον πληθυσμό αμφισβητούσαν, αλλά και τις σχέσεις τους με τους Τούρκους έφεραν σε δύσκολη θέση.

Εκτός από την περίπτωση του διαβόητου Τσολάκογλου, που, κατά την άποψη του Καραϊσκάκη, εκείνος πρόδωσε τον Κατσαντώνη στον Αλή πασά - αυτός ήταν και ο λόγος που έκαψε τον πύργο του στη Ρεντίνα - θα αναφέρουμε και άλλα τρανταχτά παραδείγματα εξόντωσης καπεταναίων με προδοσία των κοτσαμπάσηδων.

Ο Λιβίνης

Ο περίφημος αυτός καπετάνιος του Καρπενησιού που είχε γίνει φόβος και τρόμος των Τούρκων, είχε θανάσιμο εχθρό τον κοτσάμπαση της περιοχής Κωσταντάκη.

Κοτσαμπάσηδες και καπεταναίοι

Από το ανέκδοτο βιβλίο του Λάμπρου Γριβέλλα "Το γλυκοχάραμα της Λευτεριάς"

Σκοτώθηκε με προδοσία το 1685, πολεμώντας με το γιαταγάνι στο χέρι. Η αλάνθαστη λαϊκή μούσα τον απαθανάτισε:

"Τρία μεγάλα σύννεφα στο Καρπενήσι πάνε, το 'να φέρνει αστραπόβροντα, τ' άλλο χαλαζοβρόχια, το τρίτο το μακρύτερο μαντάτο του Λιβίνη.
-Σε σένα Μήτρο μου γαμπρέ, Σταθούλα ψυχογιέ μου, αφήνω τη γυναίκα μου, το δόλιο μου το Γιώργη, που 'ναι μικρός για φαμελιά, κι απ' άρματα δεν ξέρει. Και σα διαβεί τα δεκαεννιά και γίνει παλικάρι, ελάτε να ξεθάψετε τα δόλιας τα' άρματά μου, που τα 'χωσα στην εκκλησιά, μέσα στο Άγιο Βήμα, να μην τα πάρουν τα σκυλιά κι ο τουρκο-Κωσταντάκης"

Σ.Σ. Ο Κωσταντάκης ήταν προεστός του Καρπενησιού, αφοσιωμένος φίλος του Αλή πασά και εχθρός των κλεφτών.

Γιαννάκης Παλαιόπουλος

Πιο τραγική ήταν η μοίρα του Παλαιόπουλου. Ο **Γιαννάκης Παλαιόπουλος** ήταν πατέρας του οπλαρχηγού του Καρπενησιού Δημήτρη Παλαιόπουλου, ο οποίος έχαιρε μεγάλης εκτίμησης από τους συμπατριώτες του. Πρωτοστάτησε στο "**Κλεφταρματολικό Συνέδριο**" που έγινε το 1808 στο Καρπενήσι και είχε ως σκοπό τη συστηματική αντίδραση κατά του Αλή πασά. Συνεργάστηκε επίσης με το **Βλαχάβα** κατά το κίνημα κατά των Τούρκων το 1808 και λέγεται ότι αλληλογραφούσε με το **M. Ναπολέοντα**. Καταδιώχθηκε από τον Αλή και κατέφυγε στη Ρωσία, όπου παρουσιάστηκε στον τσάρο και του εξέθεσε την κατάσταση στην Ελλάδα. Επιστρέφοντας λέγεται ότι έπεσε από την άμαξα ενώ περνούσε από τη Βλαχία και σκοτώθηκε! Τον πατέρα του Γιαννάκη Παλαιόπουλο τον σκότωσαν οι Τούρκοι το 1750 με τη σύμπραξη των δημογερόντων. Το παρακάτω δημοτικό

είναι απολύτως διαφωτιστικό για τον τρόπο που τον εξόντωσαν:

"Όντας εβάλαν τη βουλή τα δώδεκα πρωτάτα, Να κόψουν τον Παληρόπουλο, το δόλιο το Γιαννάκη, δυο παλικάρια στείλανε να παν να τον καλέσουν. Κ' επήγαν και τον εύρηκαν με τον καφέ στο χέρι. - Σε θέλουν, κυρ Γιαννάκη μου, σε θέλουν οι γερόντοι, σε θέλουν και οι μπέηδες και οι κοτσαμπασηδες. - Παιδιά, διαβείτε σεις μπροστά, κι εγώ έρχομαι κατόπι. Τ' άλογο τού σελώσανε, πηδάει καβαλικεύει, κ' εκίνησε κ' επήγαινε σαν άγγελος γραμμένος. - Πολλά τα έπη μπέηδες, κι εσείς, κοτσαμπασηδες.. - Καλώς τον τόν Παληρόπουλο, καλώς τον κυρ Γιαννάκη. Εκεί που καλοκάθησε κ' εκεί που χαιρετούσε, εμπήκ' ένας σκυλάραπας, και με το γιαταγάνι, λιανά λιανά τον έκοψεν εμπρός εις τα πρωτάτα. Κ' η γλώσσα του αηδονολαλεί και θλιβερά φωνάζει: "Που είστε, φίλοι κ' εδικοί, αδέρφια και ξαδέρφια! Τούρκον να μη πιστέψετε, τ' είν' ανεμπιστεμένους. Ο Τούρκος είναι πονηρός, κ' αλιά που τον πιστεύει".

Γιάννης Σταθάς

Το ίδιο τραγική υπήρξε και η μοίρα του γνωστού καπετάνιου και πειρατή **Γιάννη Σταθά**. Ήταν γιος του Δήμου Σταθά και γαμπρός του Γιάννη Μπουκουβάλα "Εγώ είμ' ο Γιάννης του Σταθά, γαμπρός του Μπουκουβάλα". Ο Γιάννης Σταθάς δολοφωνήθηκε στη Μπούκα Αμφιλοχίας το 1808, μετά την άφιξή του από τις Βόρειες Σποράδες, με συνωμοσία που οργάνωσαν οι Καρλελιώτες δημογέροντες (Κάρλελι έλεγαν οι Τούρκοι το σαντσάκι βόρεια του Αγρινίου και μέχρι την Αμφιλοχία):

"Να 'ταν η μέρα βροχερή κι η νύχτα χιονισμένη όταν εβάλανε βουλή οι άρχοντες Καρλελιώτες το Γιάννη να χαλάσουνε, τον κοσμοξακουσμένο..."

Εκδηλώσεις Μ.Σ. Ραχούλας

Σάββατο 31-7-2010

Πεζοπορία στην Αγ. Παρασκευή

Πεζοπορία από την πλατεία του χωριού μέχρι την Αγ. Παρασκευή και επιστροφή στο χωριό διοργάνωσε ο Μορφ. Σύλλογος. Μία διαδρομή συνολικής απόστασης 13 χιλιομέτρων. Συμμετείχαν περίπου 50 άτομα μικροί και μεγάλοι. Στην Αγ. Παρασκευή ο σύλλογος πρόσφερε στους συμμετέχοντες σάντουιτς και αναψυκτικά. Την διαδρομή ακολουθούσε ΙΧ για κάθε ενδεχόμενο, χωρίς όμως να χρειασθεί η βοήθειά του.

Παρασκευή 6-8-2010

Στην Κούλια Ιτάμου

Κάθε χρόνο και περισσότερους προσκυνητές από τη Ραχούλα, την Καρδίτσα και τα γύρω χωριά προσελκύει στον Ίταμο η γιορτή της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος. Μετά τη Θεία Λειτουργία και την αρτοκλασία κάτω από τα έλατα, οι προσκυνητές απόλαυσαν την παραδοσιακή φασολάδα που διέθεσε ο Μορφωτικός Σύλλογος, συνοδευμένη με ντόπιο κρασί και άλλα εδέσματα.

Φέτος η δαπάνη του φαγητού ήταν προσφορά της Αναστασίας Φ. Βρέκου, συζ. Ευαγγ. Κάσου εις μνήμην του πατρός της παπα-Φώτη Βρέκου.

Σάββατο 7-8-2010

Τιμητική εκδήλωση για τους εκδότες των Ζωγλοπιτικών Χρονικών

Το Σάββατο 7-8-2010 οργανώθηκε στην πλατεία της Ραχούλας εκδήλωση προς τιμήν των συγχωριανών **Λάμπρου Γριβέλλα, Βασίλη Καραγιάννη, Βασίλη Κίτσα** και του αείμνηστου **Γιώργου Ντόλκερα** σε αναγνώριση της προσφοράς τους στην ανάδειξη της ιστορίας και του πολιτισμού του τόπου μας μέσα από την εφημερίδα "**Ζωγλοπιτικά Χρονικά**", το ογκώδες σύγγραμμα "**Η Ραχούλα**", το

δίτομο "**Φωτογραφικό Λεύκωμα**", τα δοκίμια και άρθρα που συνέγραψαν και τη λειτουργία του Μορφωτικού Συλλόγου επί 30 συνεχή έτη.

Την προσωπικότητα και το έργο των τιμώμενων ανέπτυξαν ο ομότιμος καθηγητής του πανεπιστημίου Θεσσαλίας κ. **Βασίλης Αναγνωστόπουλος** και ο δάσκαλος-ιστορικός ερευνητής κ. **Βασίλης Μαγόπουλος**. Αντιφωνώντας οι παρευρισκόμενοι δύο από τους τιμώμενους **Λάμπρος Γριβέλλας** και **Βασίλης Καραγιάννης** τόνισαν πως ό,τι προσέφεραν στο χωριό τους το θεώρησαν καθήκον προς τη γενέθλια γη και δεν επιζητούν καμιά αναγνώριση για το έργο τους. Τέλος κάλεσαν το πολυάριθμο πνευματικό δυναμικό της Ραχούλας να

φανεί αντάξιο της ιστορίας του χωριού μας και να πλαισιώσει το Μορφωτικό Σύλλογο και την εφημερίδα του "**Ζωγλοπιτικά Χρονικά**".

Την εκδήλωση άνοιξε ο πρόεδρος του Μ.Σ. κ. **Γιώργος Κατσιούλας** με παραινετικούς λόγους προς τους απανταχού συγχωριανούς να ενισχύσουν υλικά και πνευματικά το έργο του Συλλόγου, ενώ ο δήμαρχος Ιτάμου κ. **Βασίλης Τσαντήλας** απένειμε στους τιμώμενους αναμνηστικά διπλώματα.

Παρέστησαν ο αιδεσ/τος παπα-Γιώργης Φέτσιος, ο Δήμαρχος Καρδίτσας κ. Δομ. Βερίλλης μετά της συζύγου του και οι αντιδήμαρχοι Καρδίτσας κ.κ. Απόστ. Καπράνας, Θεοφάνης Βότσης και Απόστολος Ευδιάς.

Η εκδήλωση οργανώθηκε από το Δήμο Ιτάμου, το Μορφωτικό Σύλλογο Ραχούλας και το Δ.Δ. Ραχούλας. Τέλος, πρέπει να τονισθεί ότι εκδήλωση αυτού του είδους είναι πρωτόγνωρη για τη Ραχούλα, ότι ο τόπος που τιμά εκείνους που εργάζονται για τη ανάπτυξη του προορίζεται να επιζήσει και αξίζουν συγχαρητήρια στους οργανωτές και σε όσους παρευρέθηκαν σ' αυτή.-

Περίληψη των ομιλιών από τους εισηγητές δημοσιεύεται σε άλλη σελίδα.

όλλας - Καλοκαίρι 2010

Κυριακή 8-8-2010

Τιμή στον παπα-Κώστα

Στον ιερό ναό της Ζωοδόχου Πηγής Ραχούλας, μετά τη Θεία Λειτουργία, ο Δήμος Ιτάμου, ο Μορφωτικός Σύλλογος και το Τ.Δ. Ραχούλας τίμησαν τον συνταξιούχο ιερέα **παπα-Κώστα Κατσαρό** για το πνευματικό έργο που επιτέλεσε στο χωριό επί μισό και πλέον αιώνα.

Πέμπτη 12-8-2010

Μουσικοχορευτική βραδιά

Το βράδυ της Πέμπτης 12/8 οι απανταχού Ραχουλιώτες κατέκλεισαν την πλατεία της Ραχούλας και, σε πείσμα της οικονομικής κρίσης, γλέντησαν ως τις πρώτες πρωινές ώρες με το λαϊκοδημοτικό συγκρότημα "ΟΚΤΩΗΧΟ" που μας προσέφερε θαυμάσια παραδοσιακά δημοτικά και λαϊκά ακούσματα.

Φανταστική ήταν η παρουσία του παιδικού συγκροτήματος της Ραχούλας με τη καθοδήγηση της χοροδιδασκάλλισσας **Λίτσας Κωνστα-ντίνου** καθώς και του γυναικείου συγκροτήματος της Πορτίτσας.

Η οργάνωση της εκδήλωσης έγινε από το Μορφωτικό Σύλλογο Ραχούλας σε συνεργασία με τους καταστηματάρχες του χωριού Κώστα Κατσιούλα και αδελφούς Φέτσιου. Στη λαχειοφόρο που πραγματοποιήσε ο Μ.Σ. προσφέρθηκαν πλούσια δώρα. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο δήμαρχος Ιτάμου κ. Β.Τσαντήλας, ο Δήμαρχος Καρδίτσας κ. Δομ. Βερίλλης με τους αντιδημάρχους κ.κ. Σουφλάκο, Αναγνωστόπουλο, Ευδιά και Βότση, ο δήμαρχος Κάμπου κ. Κώστας Παπαλός και η βουλευτής Καρδίτσας κ. Θεοχάρη.

Το πήραμε το κύπελο!

Η ομάδα του Παιδικού τμήματος ποδοσφαίρου της Ραχούλας αναδείχτηκε πρωταθλήτρια Ιτάμου στο τουρνουά ποδοσφαίρου 5Χ5 που έγινε στο Καλλίθηρο και πήρε το κύπελο.

Έδωσε σκληρό αγώνα με την ομάδα του Αμπελικού την οποία νίκησε στα πέναλτι.

Ονόματα ομάδας:

Κώστας Α. Κελεπούρης, Νικόλαος Α. Γκορτσάς, Βασίλειος Γ. Φέτσιος, Ξενοφών Χ. Γκορτσάς, Ιωάννης Γ. Φέτσιος, Δημήτριος Β. Βασιλάκος, Νικόλαος Χ. Γκορτσάς

Προπονήτρια ομάδας: Αρετή Α. Γκορτσά

Διογένης ο κυνικός

Έρευνα-προσαρμογή: Λάμπρος Γριβέλλας

Η κυνική φιλοσοφία λέγεται έτσι γιατί οι κυνικοί είχαν ως έμβλημα τους τον κύνα (το σκύλο) και έλεγαν **"εμείς διαφέρουμε από τους άλλους σκύλους διότι εμείς δεν δαγκάνουμε τους εχθρούς αλλά τους φίλους, για να τους διορθώσουμε"**.

Ο Διογένης γεννήθηκε στη Σινώπη από όπου εξορίστηκε για άγνωστο αδίκημα και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα. Όταν οι Αθηναίοι τον κορόιδευαν πως οι Συνωπείς τον είχαν εξορίσει αυτός με αστείσιο απαντούσε: **"Εγώ τους καταδίκασα να μείνουν εκεί"**.

Παροιμιώδης έμεινε η απλότητα, η λιτότητα, το ελεγκτικό και χλευαστικό πνεύμα του απέναντι στους άλλους. Η παράδοση λέει ότι είχε μόνιμη κατοικία του ένα πιθάρι και γυρνούσε στους δρόμους όλη μέρα με ένα φανάρι. Όταν τον ρωτούσαν τι το χρειάζεται το φανάρι την

ημέρα, αυτός απαντούσε: **"άνθρωπον ζητώ"**, δηλ. ψάχνω να βρώ τίμιους ανθρώπους.

Ο Διογένης ο Λαέρτιος παραθέτει μακρότατο κατάλογο των έργων του φιλοσόφου, από τα οποία όμως τίποτα δεν διασώθηκε. Ο ίδιος συνέλεξε αποφθέγματα, ανέκδοτα και λεπτομέρειες από το βίο του μεγάλου κυνικού. Πολλά απ' αυτά όμως, ίσως και να είναι επινοήματα των μεταγενεστέρων θαυμαστών του. Ενδεικτικά παραθέτουμε τα ακόλουθα:

• Ο Διογένης είχε συλληφθεί αιχμάλωτος και κατάληξε στα δουλοπάζαρα. Ο Ξενιάδης, πλούσιος, αριστοκράτης της εποχής είδε τον Διογένη και θέλησε να τον αγοράσει. Πλησίασε και τον ρώτησε τι δουλειά ξέρει να κάνει. **"Διοικώ τους ανθρώπους και διδάσκω στους ανθρώπους αρχές"**. Ο Ξενιάδης εντυπωσιάστηκε από την απάντησή του, τον αγόρασε και του ανάθεσε την διδασκαλία των παιδιών του, και έτσι ο Διογένης έμεινε στο Κράθειον, ένα προάστειο της Κορίνθου.

• Είναι ο Διογένης καλεσμένος σε ένα γεύμα και πηγαίνει στο λουτρό για να πλυθεί πριν φάει. Αλλά το λουτρό είναι πολύ βρώμικο. Δεν παραπονιέται, δεν λέει "είναι βρώμικο το λουτρό", και δεν προσβάλει τον οικοδεσπότη αλλά με αστείσιο ερωτεί **"Οι εδώ λουόμενοι, που πλένονται κατόπιν;"**.

• Όταν ρωτήθηκε ποιανού ζώου το δάγκωμα είναι το χειρότερο, λέγεται πως απάντησε: **"Ανάμεσα στα άγρια, του συκοφάντη, και ανάμεσα στα ήμερα του κόλακα"**.

• Τον ρώτησε κάποιος τύραννος ποιος είναι ο καλύτερος χαλκός για να χυτευθεί ένα άγαλμά του και ο Διογένης του είπε **"ο δί'ου Αρμόδιος και Αριστογείτων εχτυθήσαν"** (δηλαδή ο χαλκός από τον οποίο γίνανε τα αγάλματα του Αρμόδιου και του Αριστογείτωνα - των τυραννοκτόνων).

• Όταν κάποιος είπε στον Διογένη, "Γέραςες, κοίτα να ξεκουραστείς", αυτός απάντησε **"Αν έπαιρνα μέρος σε αγώνα δρόμου, στο τέλος, θα έπρεπε να χαλαρώσω αντί να επιπαχύνω;"**.

• Μια μέρα παρακολουθούσε μουσική παράσταση κιθάρας. Ο κιθαρωδός ήταν κάποιος ηρακλείων διασάσεων και πολύ αγριωπός, το δε παιξιμό του είχε τα μαύρα του τα χάλια. Όλοι οι ακροατές αποδοκίμαζαν τον "καλλιτέχνη" και μονάχα ο Διογένης τον χειροκροτούσε. Όταν οι άλλοι τον ρώτησαν απορημένοι "γιατί;", εκείνος απάντησε: **"Διότι τηλικούτος ών κιθαρωδεί και ου ληστεύει!"** (Επειδή, παρά το μέγεθος του, παίζει κιθάρα και δεν ληστεύει).

• Στην αγορά της Αθήνας τον έβρισε ένας φαλακρός. Ο Διογένης απάντησε: **"Εγώ ου λοιδωρώ αλλά τας τρίχας επαινώ, ότι κρανίου κακού απηλλάγησαν"**, δηλαδή "Δεν θα σε βρίσω, αλλά θα παινέψω τις τρίχες που εγκατέλειψαν ένα τέτοιο κρανίο".

• Όταν είδε μια μέρα ένα παιδί να πίνει νερό με τη χούφτα του χεριού του, έβγαλε, καθώς λένε, το κύπελλο, με το οποίο έπινε νερό και το πέταξε αναφωνώντας **"παιδίον με νενίκηκεν ευτελεία!"** (ένα παιδί με ξεπέρασε στην απλότητα).

• Όταν ο Διογένης ρωτήθηκε πότε πρέπει να παντρεύεται κάποιος, είπε, **"Τους μεν νέους μηδέπω (όχι ακόμα), τους δε πρεσβυτέρους μηδεπώποτε (ποτέ)"**.

• Όταν κατηγορήσαν τον Διογένη ότι τα πίνει στο καπηλειό, απάντησε **"και στο κουρείο, κουρεύομαι"**.

• Κάποτε όταν τον ειρωνεύτηκαν πως μπαίνει σε ακάθαρτους χώρους, ο Διογένης, σε απάντηση, τους είπε: **"Αλλά και ήλιος και ου μαινεται"**, δηλαδή: Κι ο ήλιος μπαίνει σε ακάθαρτους τόπους, αλλά δεν μολύνεται από αυτούς.

• Ρώτησαν κάποτε τον Διογένη, πια στάση πρέπει να κρατά κάποιος απέναντι στην εξουσία απάντησε: **"Όποια και απέναντι στην φωτιά: να μην στέκεται ούτε πολύ κοντά, για να μην καεί, ούτε πολύ μακριά για να μην ξεπαγιάσει"**.

• Βλέποντας μιά ημέρα τους αξιωματούχους να οδηγούν στη φυλακή κάποιον ταμία, που είχε κλέψει ένα κύπελο είπε: **"Οι μεγάλοι κλέπται τον μικρόν άγουσι"**.

• Κάποτε ένα παλιόπαιδο του πετούσε πέτρες και ο Διογένης του είπε: **"Νεανίσκε, ο πατήρ σου μεθύων σε έσπειρε"**. Νεαρέ, ο πατέρας σου μεθυσμένος σε έσπειρε.

• Άλλοτε, βλέποντας ένα νέο να κοκκινίζει από ντροπή, είπε: **"Θάρσει νεανίσκε. Και γαρ της αρετής το χρώμα, ερυθρόν εστι"**. Θάρρος, νέε μου, διότι και το χρώμα της αρετής κόκκινο είναι.

Τω καιρώ εκείνω

7 Οκτωβρίου 1887

Το Στρατολογικόν Συμβούλιον του νομού Τρικάλων ανεχώρησεν από της παρελθούσης Πέμπτης εις Ζωγλόπιον, πρωτεύουσαν του Δήμου Ιτάμου της Καρδίτσης ένθα θα διαμείνει δια την ενέργειαν της κληρώσεως στρατευσίμων μέχρι της 15ης τρέχοντος μηνός.

"Φάρος Όθρουσ" 19-3-1877

Ο ληστής Μπέλεκας επί πολύν ήδη καιρόν περιοδικώς παρυσιαίζεται εις τα χωρία του τμήματος Ρεντίνης και το πλείστον διατελεί αφανής. Προφασίζεται δε ότι η διαγωγή του αυτή έχει ως συνέπειαν(sic) την καταδίωξίν του παρά του Κων/νου Ζωγλοπίτου, προς ον οφείλει 100 λίρας.

"Εθνική Φωνή" 13-6-1878

Εις Ευρωπαϊάν επιστέλλουσιν ότι άνθρωποι ελθόντες εκ των τουρκικών Αγράφων διηγήθησαν ότι Τούρκοι στρατιώται εις το χωρίον Ζωγλόπι των Αγράφων εξύβρισαν αισχρώς τον ιερέα του χωριού και κακοποίησαν την σύζυγον και τας δύο θυγατέρας του, η δε πράξις αυτή ενεποίησεν την αισχίστην εντύπωσιν εις άπαντα τα χωρία των Αγράφων, άτινα ετοιμάζονται να δρᾶξωσι και πάλιν τα όπλα.

Όλυμπος" 9-11-1882

Εν τοις χωρίοις της επαρχίας Καρδίτσης Μουζάκι, Καλλιφώνι και Ζωγλόπι συνεστήθησαν δημοτικά σχολεία αρρένων. Και ως προς τα δύο πρώτα ουδεμίαν έχομεν αντίρρησιν, ως προς το Ζωγλόπι όμως παρατηρούμεν ότι είναι όλως ακατάλληλον το χωρίον τούτο, έχον μόνον 20 οικογενείας. Διατί παρηγκωνίσθησαν άλλα μεγαλύτερα χωρία; Πιστεύομεν ότι ο βουλευτής κ. Κοκορίκος, όστις επρότεινεν την εις το ειρημένον χωρίον σύστασιν σχολείου, θα μας δώσει τας αναγκαίας πληροφορίας.-

Σ.Σ.: Στο Δημοτικό Σχολείο Ζωγλοπίου το σχολικό έτος 1899-1900, όπως προκύπτει από τα διατηρούμενα Μαθητολόγια, είχαν εγγραφεί 91 μαθητές. Και, όπως είναι γνωστό, τα παιδιά δεν φυτρώνουν στα χωράφια από τη μια χρονιά στην άλλη. Συνεπώς δεν είναι δυνατό τα 20 ή 30 παιδιά του 1882 να έγιναν 91 μέσα σε λίγα χρόνια. Η είδηση μάλλον έχει πολιτική σκοπιμότητα και στρέφεται κατά του βουλευτή Κουκορίκου.

Τα παραπάνω στοιχεία προσκόμισε ο ερευνητής κ. Βασίλης Μαγόπουλος και τον ευχαριστούμε.

Από το αστυνομικό δελτίο της εποχής

1. Κλοπή σταφυλιών

Οι Βασίλης και Δημήτριος Γουρνογιάννης, κάτοικοι Ζωγλοπίου, καταγγέλλθησαν προσηκόντως επί κλοπή σταφυλιών της Αγγελικής Σιώκου, πράξει λαβούσαν χώραν κατά τον Αύγουστο του 1905 εν τη θέσει "Σιωκείκα" της περιφέρειας του χωριού Ζωγλόπι.-

2. Φόνος στο Ζωγλόπι

Ο Βάιος Καραγιάννης, γεννηθείς εν Ζωγλόπι, ετών 23 (1908), πυροβόλησε και σκότωσε τον Ευάγγελο Αθανασίου Νάκο στη θέση "Καψάλα-Βραχίές" της περιφέρειας Ζωγλόπι στις 13 Ιουνίου 1908, με όπλο "γκρά".-

3. Φθορά στο δάσος(;)

Ο Πουσανίας Ζωγλοπίτης, κάτοικος Ζωγλόπης, κατηγορήθη επί φθορά δάσους, προκληθείσης τον Αύγουστο 1908 εν τη θέσει "Παλαιοχώρι" της περιφέρειας Ζωγλόπης, Δήμου Ιτάμου.

Σ.Σ. 1) Το πραγματικό επώνυμο των "Γουρνογιανναίων" ήταν "Καρλάφτης". Το "Γουρνογιάννης" ήταν παρατσούκλι.

3) Η είδηση προκαλεί απορία. Ποια φθορά δάσους μπορεί να είχε προκαλέσει ο Π.Ζ., ο οποίος ήταν δικηγόρος και βουλευτής και διέμενε μόνιμα στην Καρδίτσα;

Τα στοιχεία προσκόμισε ο τοπικός ερευνητής Δημήτρης Στάθης και τον ευχαριστούμε.

Τοπωνύμια της Ραχούλας

Γράφει ο Βασίλης Κίσσας

1. Στο Παλιοκλήσι (ναώνυμο).

Τοποθεσία αριστερά του δρόμου για την Καρδίτσα, κοντά στο "Χάνι". Είναι ιδιοκτησία των Βασίλη και Λάμπρου Τσιμάκη. Ο Βασίλης Τσιμάκης μας πληροφόρησε ότι εκεί υπήρχε ναός αφιερωμένος στους Αγίους Ταξιάρχες και ήταν μετόχι του μοναστηριού της Σάικας. Ο ναός ήταν χτισμένος πάνω σε άλλο αρχαίο ναό, όπως μαρτυρούν τα ανευρεθέντα αρχιτεκτονικά μέλη του (κίονες, λαξευμένοι λίθοι κ.ά.). Ένα τέτοιο μέλος βρήκε ο Λάμπρος Τσιμάκης, το έφερε στο χωριό και το τοποθέτησε στο κατώφλι, στην εξωτερική σκάλα του σπιτιού του.

2. Στα Παλιοκάλυβα. Ήτα ο δεύτερος σε έκταση αμπελώνας του χωριού, μετά την "Καρούτα". Κι εδώ τα αμπέλια καταστράφηκαν από τη φυλλοξήρα και έγινε μερική αναμπέλωση με ανθεκτικές ποικιλίες. Σε πολλά σημεία υπάρχουν αρμακάδες και στο έδαφος βρίσκονται σπαμένα κεραμίδια.

3. Στον Παλιουσα(γ)ιά. Έτσι λέγεται μια περιοχή ανατολικά του χωριού. Υπάρχουν εκεί λίγα χωράφια και πλαγιές με θάμνους και συστάδες δέντρων. Εκεί πηγαίναμε για βοσκή τις

οικόσπιτες κασίκες το φθινόπωρο και στις διακοπές του Πάσχα, όταν διακόπτονταν τα μαθήματα και επισκεπτόμασταν το χωριό. Ο σαγιάς ήταν ένδυμα της караγκούνικης αλλά και της βλάχικης στολής.

4. Στα Παλιουχώραφα. Τοπωνύμιο που προσδιορίζει μια άγονη περιοχή στο Παλιοζωγλόπι. Αρχίζει από τα "κατσαρέικα καλύβια" και εκτείνεται μέχρι του Ρίζου το ζάβατο. Ψηλά στα Παλιουχώραφα υπήρχε βρύση σκεπασμένη. Εκεί συγκεντρώνονταν οι αρχόντισσες του χωριού για να πάρουν νερό και για το σχετικό κουτσομπολιό.

5. Στο Παλιοπρίνο. Έτσι λέγεται μια δασική περιοχή στο δάσος της "Τούρλας". Εδώ παλιά ήταν εγκατεστημένο πριστήριο, για την επεξεργασία των κορμών ελάτης, που λειτουργούσε με τη δύναμη του μερού. Τέτοια πριστήρια (νεροπρίονα) λεπούργησαν πίσω από τον Αϊ-Λιά, στο "ρέμα του Τσαγκάρη", και στου "Μπαλτά".

6. Στου Παπαδάτου. Περιοχή πάνω από το χωριό. Παλιά ήταν αμπελώνας. Τα αμπέλια χάλασαν από τη φυλλοξήρα και δεν ξαναφυτεύτηκαν νέα. Η περιοχή κρατούσε πολλά πουλιά και πολλά παιδιά κυνηγούσαν εκεί με σφενδόνες (λάστιχα) και παγίδες (τσιάκες).

7. Στ'ς παπαδιάς τη γούρνα. Είναι μια βαθιά γούρνα στο ποτάμι, μετά τις "Πλατιές Πέτρες". Ίσως η ονομασία να οφείλεται σε κάποια παπαδιά που έπλενε ή πνίγηκε εκεί.

8. Στ' Παπακέντρ'. Είναι ένα μεγάλο χωράφι βόρεια του χωριού, κάτω από το σπίτι του Βασίλη Καραγιάννη. Εκεί έβγαине

νερό που το συγκέντρωναν σε στέρνα και πότιζαν τους κήπους. Ανήκε στο Δημήτριο Νάκα (Μητρόλα).

9. Στ' Παπαμιχάλη. Η κορυφογραμμή στα σύνορα του δάσους Ραχούλας με το δάσος Κουτσούρου-Μπούμπουλη. Την περιοχή διεκδικούσε ο Μπούμπουλης και έστειλε κατοίκους του Σαρανταπόρου να την καταλάβουν. Οι Ραχουλιώτες Λάμπρος Κατσιούλας, Λάζαρος Ζάχος, Σεραφεύμ Κορκόντζελος, Λάμπρος Τσιούκης και Λουκάς Στάθης κυνήγησαν τους απεσταλμένους του Μπούμπουλη πυροβολώντας εναντίον τους. Οι Σαρανταπορίσιοι υποχώρησαν και μπήκαν στη δική τους περιοχή. Απόσπασμα χωροφυλακής όμως συνέλαβε τους παραπάνω Ραχουλιώτες και τους οδήγησε στο Καρπενήσι, όπου έγινε δίκη και καταδικάστηκαν σε έξι μήνες φυλακή. Μάρτυρας κατηγορίας ήταν κάποιος Ραχουλιώτης (ονόματα δε λέμε).

Από αριστερά όρθιοι: Λάμπρος Κατσιούλας, Λουκάς Στάθης, Λάμπρος Τσιούκης. Καθιστοί: Σεραφεύμ Κορκόντζελος, Λάζαρος Ζάχος

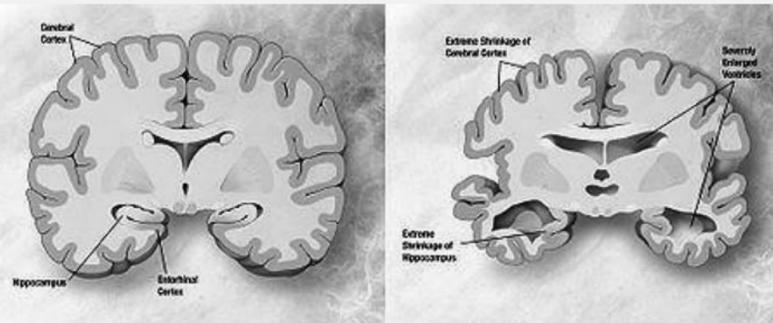
Προσέχουμε την υγεία μας

Αλτσχάιμερ

Η νόσος Αλτσχάιμερ είναι η πιο κοινή μορφή άνοιας. Είναι μια ασθένεια μη θεραπεύσιμη, εκφυλιστική και θανατηφόρα η οποία περιγράφηκε αρχικά από το Γερμανό ψυχίατρο και νευροπαθολόγο Αλοΐσιο Αλτσχάιμερ το 1906 (εξ ου και το όνομα). Γενικά εντοπίζεται στους ανθρώπους πάνω από 65 ετών, αν και το λιγότερο συχνά, πρόωρο Αλτσχάιμερ μπορεί να εμφανιστεί πολύ νωρίτερα, ίσως και πριν τα 50.

Κατ' εκτίμηση 26,6 εκατομμύρια άνθρωποι είχαν παγκοσμίως Αλτσχάιμερ το 2006, και αυτός ο αριθμός μπορεί να τετραπλασιάσει μέχρι το 2050. Αν και ο κάθε πάσχων έχει Αλτσχάιμερ με έναν ιδιαίτερο τρόπο, υπάρχουν πολλά κοινά συμπτώματα. Τα πιο πρόωρα αισθητά συμπτώματα της ασθένειας συχνά δεν διαγιγνώσκονται ως

διάρκεια ζωής μετά από τη διάγνωση είναι περίπου επτά έτη. Λιγότεροι από 3% των ατόμων ζουν περισσότερο από δεκατέσσερα έτη μετά από τη διάγνωση. Η αιτία και η πρόοδος η της ασθένειας δεν είναι κατανοητή καλά ακόμη. Η έρευνα δείχνει ότι η ασθένεια συνδέεται με πλάκες στον εγκέφαλο. Από το 2008, περισσότερες από 500 κλινικές δοκιμές ερευνούν πιθανές θεραπείες για την ασθένεια, αλλά είναι άγνωστο εάν οποιαδήποτε από αυτές θα αποδειχθεί επιτυχής. Πολλά μέτρα έχουν προταθεί για την πρόληψη του Αλτσχάιμερ, αλλά η αξία τους δεν είναι ακόμη αποδεδειγμένη στην επιβράδυνση ή τη μείωση της δριμύτητας της ασθένειας. Φαίνεται πως ορισμένοι διατροφικοί και άλλοι παράγοντες βοηθούν να αποτρεφούμε ή να επιβραδύνουμε την εμφάνιση αλτσχάιμερ. Υπάρχουν ενδείξεις ότι τέτοιοι παράγοντες είναι: Το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο, ο καφές, τα φάρμακα που μειώνουν τη χοληστερόλη (στατίνες), το περπάτημα, το κολύμπι, ο χορός, τα ψάρια και το ιχθυέλαιο, οι χυμοί των φρούτων, η μεσογειακή διαίτα κ.ά..

Φυσιολογικός εγκέφαλος στα αριστερά και με Αλτσχάιμερ στα δεξιά

Αλτσχάιμερ αλλά ως κάτι διαφορετικό, π.χ στρες ή άλλες ψυχολογικές διαταραχές. Στα πρώτα στάδια, το συνηθέστερο αναγνωρισμένο σύμπτωμα είναι η απώλεια μνήμης, όπως και η δυσκολία στην επαναφορά στην μνήμη πρόσφατων γεγονότων.

Η διερεύνηση για διάγνωση Αλτσχάιμερ σε πιθανούς ασθενείς επιβεβαιώνεται συνήθως με διανοητικές αξιολογήσεις και γνωστικές δοκιμές, που ακολουθούνται συχνά από ακτινογραφίες κτλ του εγκεφάλου. Με την πρόοδο της ασθένειας, τα συμπτώματα περιλαμβάνουν σύγχυση, οξυθυμία, επιθετικότητα, ταλάντευση διάθεσης, διακοπή ομιλίας, απώλεια της μακροπρόθεσμης μνήμης, και τη γενική κοινωνική απόσυρση του πάσχοντος καθώς οι αισθήσεις του μειώνονται.

Βαθμιαία, οι σωματικές λειτουργίες μειώνονται, οδηγώντας τελικά στο θάνατο. Η πρόγνωση είναι δύσκολο να αξιολογηθεί, καθώς η διάρκεια της ασθένειας ποικίλλει. Το Αλτσχάιμερ αναπτύσσεται για μια απροσδιόριστη χρονική περίοδο, και μπορεί να αναπτυχθεί για χρόνια. Η μέση υπολογιζόμενη

Αντίθετα, παράγοντες που προδιαθέτουν για αλτσχάιμερ είναι: η μόλυνση από τον ιό του AIDS, η κληρονομικότητα, το άγχος, η πνευματική αδράνεια των ηλικιωμένων, η παχυσαρκία κ. ά..

Συμπέρασμα

Ειδικά οι συνταξιούχοι είναι απαραίτητο να υιοθετήσουν κανόνες υγιεινής ζωής, διατροφής και απασχόλησης. Να εγκαταλείψουν τον καναπέ και το καφενείο, να κάνουν περιπάτους, να συνομιλούν με τους φίλους τους, να παίζουν τεχνικά παιχνίδια, να διαβάζουν και γενικά να απασχολούν το μυαλό τους δημιουργικά. Η διαρκής διανοητική εγρήγορση, η σωματική άσκηση, και μια ισορροπημένη διατροφή συστήνονται ως πιθανή μέθοδος πρόληψης. Επειδή η νόσος Αλτσχάιμερ δεν μπορεί να θεραπευτεί και είναι εκφυλιστική, η διαχείριση των ασθενών είναι πολύ σημαντική. Ο/Η σύζυγος ή ένας στενός συγγενής συχνά παίρνει το βάρος της φροντίδας του ασθενούς. Στις αναπτυγμένες χώρες, το Αλτσχάιμερ είναι μια από τις δαπανηρές ασθένειες στην κοινωνία.

Νέα και περίεργα

Ανακαλύφθηκαν τα "μυστικά" των αρχαίων Ελλήνων γιατρών

Αμερικανοί επιστήμονες κατάφεραν για πρώτη φορά να αναλύσουν τη σύσταση χαπιών που παρασκεύαζαν οι αρχαίοι Έλληνες, τα οποία ανακαλύφθηκαν πριν από 20 χρόνια σε βυθισμένο ελληνικό πλοίο στα ανοιχτά της Τροσκάνης, το ναυάγιο του οποίου χρονολογείται το 130 π.Χ.

Οι αναλύσεις έδειξαν ότι κάθε χάπι αποτελούσε μείγμα από εκχυλίσματα-τουλάχιστον- 10 φυτών, όπως το σέλινο και το καρότο. "Για πρώτη φορά έχουμε, πια, φυσικά στοιχεία όσων περιέχονται στα γραπτά των αρχαίων Ελλήνων γιατρών Διοσκουρίδη και Γαληνού", δήλωσε μέλος της ερευνητικής ομάδας.

Χαρακτηριστικό είναι ότι η έρευνα κατέδειξε πως τα χάπια ίσως περιείχαν και ηλιάνθο, ένα φυτό που μέχρι τώρα οι επιστήμονες πίστευαν ότι ανήκε στο "νέο κόσμο", ύστερα από την

ανακάλυψη της Αμερικής.

Οι αναλύσεις της αμερικανικής ερευνητικής ομάδας παρουσιάστηκαν στο 4ο Διεθνές Συμπόσιο Βιομοριακής Αρχαιολογίας.

Μάθετε πόσο θα ζήσετε!

Τέσσερις απλές δοκιμασίες προτείνουν βρετανοί γιατροί για να διαπιστώσει κανείς αν η σωματική του κατάσταση του επιτρέπει να μακροημερεύσει..

Αν έχετε δυνατή χειραψία και καλή...ισορροπία όταν στέκεστε στο ένα πόδι, θα ζήσετε ως τα βαθιά γεράματα. Οι άλλοι δύο από τους τέσσερις δείκτες που μαρτυρούν αν θα μακροημερεύσετε είναι η ταχύτητα με την οποία σηκώνεστε από μια καρέκλα και το πόσο γρήγορα βαδίζετε.

Υπάρχει όμως και ο αντίλογος: Μήπως αρχίσει το

...δυνατό σφίξιμο του χεριού, που σπάζει κόκαλα!

ΤΟ ΜΕΓΑ ΓΕΦΥΡΙ

[Το πανέμορφο αυτό μονότοξο παραδοσιακό γεφύρι συνέδεε άλλοτε το νομό Καρδίτσας με την Ευρυτανία. Καταστράφηκε στον εμφύλιο και έκτοτε όλες οι προσπάθειες για την αναστήλωσή του παραμένουν άκαρπες. Ευαίσθητος σε θέματα παράδοσης και οικολογίας ο γηραιός παπα-Γιώργης μάς έστειλε το ποίημα που ακολουθεί. Ίσως συγκινήσει τους αρμόδιους]

"Μέγα γεφύρι κρεμαστό στου ίλιγγου το βάθος, ουράνιο τόξο φαίνεσαι στου ουρανού το πλάτος. Ενώνεις με το τόξο σου το φοβερό φαράγγι, που χάσκει μες στο βάραθρο, της Μάρτσας το στεφάνι. Γεφύρι μεγαλόπρεπο, θρύλος πολλών αιώνων, των πεζοπόρων πέρασμα, παλαιότερων χρόνων. Τους κουρασμένους περαστικούς χαμόγελο κερνούσες, και με χαρά αντίπερα του ποταμού περνούσες. Ιστορικό, μακρόχρονο, φιλάνθρωπο γεφύρι, πόσες φουρτούνες δέχτηκες, για σένα πανηγύρι. Κατσαντωναίων η σκοπιά, ενέδρα μην αφήσουν, τούρκα ασκέρια μη διαβούν, τα Άγραφα να πατήσουν. Τώρα βουβό και πένθιμο, ιστορικό γεφύρι, που στις παλιές σου εποχές έμοιαζες πανηγύρι. Ταπεινωμένο, σιωπηρό απομεινάρι τώρα, σ' έσβησε η μοίρα η κακιά, του εμφύλιου η μπόρα. Λίγη βοήθεια ζητώ, σηκώστε με να ζήσω, στους Αγραφιώτες πέρασμα, θέλω να συνεχίσω. Να δώξω τον αποκλεισμό, που χρόνια μαραζώνει τη φύτρα γη της λευτεριάς, μάνα του Κατσαντώνη. παπα-Γιώργης Δήμου

ΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

Γυναίκα φέτος θα πάμε στο χωριό, στο πατρικό το σπίτι ετοίμασε τις βαλίτσες μας και την αυγή κινάμε. Όταν το σπίτι κλείδωσα και γύρισα να φύγω ένα πουλάκι κάθισε στις φλαμουριάς τα φύλλα. Με κοίταξε κατάματα και μου 'τε λυπημένο "μην πας Θωμά μου στο χωριό στο πατρικό το σπίτι σε καρτερούν οι "κοντινοί" κακό για να σου κάμουν, μείνε εδώ στον τόπο σου, μείνε στο σπιτικό σου, που έχεις φίλους αρκετούς και μια καλή παρέα" - Πουλάκι μου σ' ευχαριστώ γι' αυτά όπου μου είπες μα εγώ θα πάω στο χωριό στο πατρικό το σπίτι θέλω να δω τους φίλους μου τους μακρινούς συγγενείς μου. Εγώ τα έχω καλά με τον Θεό και θα με προστατέψει.

Και πήγαμε: Η αυλόπορτα ορθάνοιχτη, η αυλή χορταριασμένη και η σκουριασμένη κλειδωνιά άνοιξε με το ζόρι. Η σκάλα τριζοβόλαγε έτοιμη για να σπάσει κι οι καμαρούλες οι μικρές ήταν αραχνιασμένες και το μαντζάτο καταγής ήταν νοτισμένο. - Τώρα γυναίκα πες μου εσύ τι πρέπει εγώ να κάμω, το σπίτι μου το πατρικό να γίνει όπως πρώτα; - Ρίξε τσιμέντο στην αυλή, τσιμέντο στον αστρέχα, ξύσε τα χόρτα απ' την αυλή και άσπρισε τους τοίχους. Εγέρασε σπιτάκι πατρικό όπως εγέρασα κι εγώ μα τώρα είσαι πάντοτε το ίδιο, σε νοιώθω, σε λατρεύω, σε πονώ. Εκεί θα ήθελα ξανά να κοιμηθώ κι ας μην ξυπνήσω στην αυγής τον ερχομό ν' ανάψω κεριά αγιορίτικο εις το εικονοστάσι μην τύχει κι ο χάρος δε με δει, όταν θα ψάχνει να με βρει.

Θωμάς Κίσσας
Καβάλα 2003

Από τις εισηγήσεις των ομιλητών στην τιμητική εκδήλωση για τους εκδότες των «Ζ.Χ.»

Βασίλης Μαγόπουλος

Ο εκ τω εισηγητών κ. Μαγόπουλος αναφέρθηκε στην προσωπικότητα των τιμώμενων. Αρχισε την ομιλία του ως εξής:

"Τέσσερα εκλεκτά τέκνα της Ραχούλας τιμώνται σήμερα στη σεμνή αυτή τελετή. Τέσσερις συνάδελφοί μου Δάσκαλοι, οι οποίοι διακρίθηκαν στο χώρο των γραμμάτων, τόσο από την έδρα της διδασκαλίας, όσο και από τη μετέπειτα συγγραφική τους δράση. Η προσφορά τους στα γράμματα και τον πολιτισμό είναι σημαντικότερη. Ιδιαίτερα

μάλιστα στο χώρο των Αγράφων και κυρίως στην ανάδειξη της ιστορίας και λαογραφίας της ιδιαίτερης πατρίδας τους, της Ραχούλας. Για το λόγο αυτό η σημερινή εκδήλωση της δημοτικής αρχής και του Μορφωτικού Συλλόγου Ραχούλας αποτελεί την έμπρακτη επιβράβευση των προσπαθειών τους.

Πολυποικίλη η δράση και η προσφορά των τιμώμενων από την ίδρυση και λειτουργία της Ένωσης Αγραφιότικων Χωριών με τη θαυμασία για την εποχή της εφημερίδα "Αγραφιότικη Φωνή", μέχρι σήμερα στην εποχή της εξαιρετικής από κάθε άποψη εφημερίδας των Ραχουλιωτών "Ζωγλοπτικά Χρονικά".

Για τον αείμνηστο Γιώργο Ντόλκερα

"Ο αείμνηστος Γιώργος Ντόλκερας ήταν παιδί πολύτεκνης οικογένειας. Έμαθε τα πρώτα γράμματα στη Ραχούλα και φοίτησε στο Γυμνάσιο Αρρένων της Καρδίτσας στα χρόνια του εμφύλιου με πολλές δυσκολίες. Το 1950 πραγματοποιεί το μεγάλο του όνειρο και εισέρχεται μεταξύ των πρώτων στη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων. Υπηρετήσε σε διάφορα σχολεία και το 1962 τελειώνει με άριστα τη Μετεκπαιδευτική Προήχθη σε προϊστάμενο και υπηρέτησε αρχικά στην περιφέρεια Σοφάδων και κατόπιν στο Γραφείο της Α' Περιφέρειας Καρδίτσας, όπου είχε την τύχη να συνεργασθώ μαζί του. Διατηρώ τις καλύτερες των αναμνήσεων από τον ευγενέστατο, έντιμο, πρῶτο, συγκαταβατικό, δίκαιο, ακέραιο χαρακτήρα και σπάνιο άνθρωπο Γιώργο Ντόλκερα.

Μετά τη συνταξιοδότησή του ασχολήθηκε με την ίδρυση και λειτουργία του Μορφωτικού Συλλόγου Ραχούλας, του οποίου πολλές φορές εξελέγη πρόεδρος. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της εφημερίδας του Συλλόγου "Ζωγλοπτικά Χρονικά" και δραστήριο μέλος της συντακτικής επιτροπής δημοσιεύοντας τακτικά διάφορα άρθρα. Συνέβαλε στη συγγραφή και έκδοση του βιβλίου "Ραχούλα" καθώς και στην έκδοση των δύο τόμων του "Λευκώματος" του χωριού. Άνθρωπος της προσφοράς ο Γιώργος Ντόλκερας, φίλος και συνεργάτης των δασκάλων και των συγχωριανών του "έφυγε" από το μάταιο τούτο κόσμο με ψηλά το κεφάλι, όπως ακριβώς άξιζε σ' αυτόν τον αγωνιστή της ζωής".

Για το Λάμπρο Γριβέλλα

"Γεννήθηκε στη Ραχούλα, φοίτησε στο σχολείο του χωριού του και στο 3ο Δημοτικό Σχολείο Καρδίτσας και στη συνέχεια περάτωσε τις γυμνασιακές του σπουδές στο Γυμνάσιο Αρρένων της ίδιας πόλης. Επόμενος σταθμός των σπουδών του ήταν η Παιδαγωγική Ακαδημία της Λάρισας και η μετεκπαιδευτική του στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας (1963-65).

Υπηρετήσε σε ορεινά και πεδινά σχολεία όλων των τύπων και στη συνέχεια έλαβε το βαθμό του Επιθεωρητή Δημοτικής Εκπαιδευτικής το 1982 και υπηρέτησε ως Σχολικός Σύμβουλος (1985-91) και ως Ειδικός Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (1992-93). Κατά τη διάρκεια της θητείας του στην εκπαίδευση έλαβε μέρος σε πολλά εκπαιδευτικά συνέδρια και σεμινάρια.

Από το 1993, ως συνταξιούχος, συμμετέχει ενεργά στο πολιτιστικό κίνημα με άρθρα και μελέτες του σε εφημερίδες, περιοδικά και με εισηγήσεις του σε συνέδρια. Συμμετέχει επίσης στο Δ.Σ. της Εταιρείας Καρδισιωτικών Μελετών και είναι τακτικός συνεργάτης του περιοδικού της "Καρδισιωτικά Χρονικά". Αναλώνει τον περισσότερο χρόνο του σε μελέτη της τοπικής ιστορίας της ιδιαίτερης πατρίδας του. Είναι από τους πρωτεργάτες της ίδρυσης και λειτουργίας του Μορφωτικού Συλλόγου Ραχούλας, του οποίου πολλές φορές εξελέγη πρόεδρος.

Με τιμή με τη φίλια του ο αγαπητός Λάμπρος Γριβέλλας και συνοδοιπόρο πνευματικά μαζί το περισσότερο από 15 χρόνια. Καρπός της αγαστής συνεργασίας υπήρξε η έκδοση του "Εγχειριδίου Τοπικής Ιστορίας" που έκαμε δύο εκδόσεις και 11000 αντίτυπα, καθώς και τα περίφημα "Ιστορικά Ένθετα" της εφημερίδας "Πρωινός Τύπος"(1995-1998), με συμμετοχή και του άλλου καλού φίλου Νίκου Καραφύλλη.

Πολυγραφώτατος και χαλκέντερος ερευνητής, έχει γράψει βιβλία και έχει δημοσιεύσει πλήθος δοκιμίων και άρθρων ποικίλου περιεχομένου. Είναι καλλιτέχνης του λόγου, λιτός, γλαφυρός, ευρυμαθής, συναρπάζει, ελκύει και δεσμεύει τον αναγνώστη".

Για το Βασίλη Καραγιάννη

"Ο δάσκαλος Βασίλης Καραγιάννης, ο τρίτος της εξαιρετικής αυτής παρέας, συνομιλικός του αείμνηστου Γιώργου Ντόλκερα, έχει μια παράλληλη πορεία μ' εκείνον στη ζωή του. Φοιτά στα ίδια σχολεία - Ραχούλας και Καρδίτσας- εργάζεται σε χειρονακτικές εργασίες μετά την αποφοίτησή του από το Γυμνάσιο, φοιτά κι αυτός στην Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων, αλλά διακόπτει τη φοίτηση λόγω στράτευσης και επιμύζεται βαρύτατο οικογενειακό φορτίο, αφού τον Αύγουστο του 1952 χάνει τον πατέρα του. Παρά ταύτα κατορθώνει με την ιδιότητα του στρατιώτη να βρεθεί στα Γιάννενα και να συνεχίσει τις σπουδές του.

Το 1955 διορίζεται στην Αγναντιά Καλαμπάκας, όπου μένει 9 χρόνια. Στο μεταξύ, τη διετία 1961-63 εισέρχεται και ολοκληρώνει τη μετεκπαι-

δευσή του και το 1954 μετατίθεται στην περιοχή Καρδίτσας και υπηρετεί στη Μαραθιά, στη Σέκλιζα πολλά χρόνια, στο 5ο Δημοτικό Σχολείο Καρδίτσας και εν συνεχεία στο 9ο, απ' όπου και συνταξιοδοτήθηκε.

Ασχολήθηκε με το συνδικαλισμό και αγωνίστηκε για την καλύτερευση της θέσης του δασκάλου και για την καταξίωσή του. Αγαπήθηκε από τους συναδέλφους του και εξελέγη κατ' επανάληψη μέλος του Δ.Σ. των Δασκάλων και αρετός του κλάδου επί τέσσερα χρόνια.

Την Εθνική Αντίσταση την έζησε στην προεφηβική ηλικία και τον εμφύλιο ως έφηβος. Η 10/ετία 1940-1950 σημάδεψε τη ζωή του και του άφησε έντονα τα σημάδια στο διάβα της. Αφιέρωσε ένα μεγάλο μέρος της ζωής του στην έρευνα αυτής της 10/ετίας και μελέτησε εκατοντάδες βιβλία ψάχνοντας να προσεγγίσει όσο το δυνατόν την αλήθεια. Πρόσφατα έγραψε και το βιβλίο "Η Ραχούλα στην Αντίσταση" που έτυχε θερμής υποδοχής από το αναγνωστικό κοινό. Πραγματοποίησε δεκάδες ομιλίες αντιστασιακού περιεχομένου και έλαβε μέρος σε Πανελλήνια Συνέδρια με θέμα την Αντίσταση.

Από τους πρωτεργάτες ίδρυσης του Μουσείου Εθνικής Αντίστασης Ρεντίνας, υπήρξε και γραμματέας του Δ.Σ. επί μία 10/ετία. Από τους ιδρυτές επίσης του Μορφωτικού Συλλόγου Ραχούλας, πολλές φορές πρόεδρος του, μέλος της συντακτικής επιτροπής της εφημερίδας και επίσης μέλος της συντακτικής ομάδας του βιβλίου "Η Ραχούλα" καθώς και του δίτομου "Λευκώματος" του χωριού. Έχει σαν αρχή το ότι το γήρας δεν τον φοβίζει και η δραστηριότητά είναι σύμμαχος της ζωής".

Για το Βασίλη Κίσσα

"Τέλος ο δάσκαλος Βασίλης Κίσσα έμαθε κι εκείνος τα πρώτα γράμματα στο σχολείο της Ραχούλας και ήταν το πρώτο από τα τρία παιδιά του Γιώργου Κίσσα. Σε πολύ μικρή ηλικία έχασαν τον πατέρα τους, αλλά η ηρωίδα μάνα φρόντισε να μεγαλώσουν με αρχές και να γίνουν χρήσιμα άτομα στην κοινωνία.

Επιμελής και άριστος μαθητής ο Βασίλης τελείωσε το Γυμνάσιο Αρρένων Καρδίτσας και εισήχθη στη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων, απ' όπου αποφοίτησε το 1950. Αρχικά διορίστηκε δάσκαλος στη Φυλακτική και στη συνέχεια στο σχολείο της Καστανιάς. Τη διετία 1961-63 μετεκπαιδεύτηκε στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας, όπου είχε την τύχη να έχει δάσκαλό του το μεγάλο λαογράφο, καθηγητή και Ακαδημαϊκό Γεώργιο Μέγα, από τον οποίο επηρεάστηκε πολύ και άρχισε να ασχολείται συστηματικά με τη λαογραφική έρευνα παράλληλα με τα διδακτικά του καθήκοντα.

Στη συνέχεια μετατέθηκε στον Πειραιά, όπου υπηρέτησε σε πολλά σχολεία, εφαρμόζοντας σύγχρονες και παιδαγωγικές διδακτικές μεθόδους. Το εκπαιδευτικό του έργο υπήρξε αξιόλογο κι οι μαθητές του με σεβασμό αναφέρουν το όνομά του. Επί ένα διάστημα μάλιστα υπήρξε και Αναπληρωτής Επιθεωρητής. Είναι από τα ιδρυτικά μέλη του Συλλόγου των Απανταχού Ραχουλιωτών "Ο Ίταμος" και πολλές φορές υπήρξε πρόεδρος του. Συνέβαλε κι αυτός στη συγγραφή και έκδοση του βιβλίου "Ραχούλα" καθώς και στην έκδοση των δύο τόμων του "Λευκώματος" του χωριού. Σήμερα, ως συνταξιούχος, ζει στον Κορυδαλλό του Πειραιά και λατρεύει την ιδιαίτερη πατρίδα του Ραχούλα".

Η ομιλία του ομότιμου καθηγητή του Παν/μίου Θεσσαλίας Βασίλη Αναγνωστόπουλου

"Αγαπητοί φίλοι, κυρίες και κύριοι
Δεν είναι συνηθισμένο γεγονός

να τιμώνται εκπαιδευτικοί από την Πολιτεία την οποία υπηρέτησαν και για την οποία ανάλωσαν τη νιότη τους σε δύσκολες, εν πολλοίς, συνθήκες. Όπως, επίσης, δεν είναι συνηθισμένο να τιμώνται εκπαιδευτικοί πέραν του εκπαιδευτικού τους έργου. Γι' αυτό θεωρώ τη σημερινή εκδήλωση υψηλή απόδοση φόρου τιμής σε τέσσερα πρόσωπα που διακρίθηκαν για την έμπρακτη ευαισθησία προς το γενέθλιο τόπο τους και όχι μόνο. Και θεωρώ σπουδαία τη σκέψη του δημάρχου Βασίλη Τσαντήλα και του προέδρου του Μορφωτικού Συλλόγου Γιώργου Κατσιούλα να οργανώσουν την εκδήλωσή αυτή. Ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση

και είναι δική μου τιμή να μιλήσω για τους τιμώμενους, τον Λάμπρο Γριβέλλα, το Βασίλη Καραγιάννη, το Βασίλη Κίσσα και τον αείμνηστο Γιώργο Ντόλκερα, τους οποίους εντάσσω μέσα στη χορεία των πνευματικών ανθρώπων, που πρόσφεραν σημαντικό έργο στα Γράμματα και τον πολιτισμό".

Στη συνέχεια της βαρυσήμαντης ομιλίας του ο καθηγητής κ. Αναγνωστόπουλος αναφέρθηκε στο σπουδαίο έργο που επιτέλεσαν οι δάσκαλοι όλων των εποχών, με τη στενή αλλά και με την ευρεία έννοια του όρου. Δυστυχώς ο περιορισμένος χώρος της εφημερίδας μας αναγκάζει να αναβάλουμε για το επόμενο φύλλο τη δημοσίευσή αυτού του τμήματος της ομιλίας του.

Στο δεύτερο μέρος ο καθηγητής αναφέρεται στην "εκπαιδευτική τετράδα", όπως αποκαλεί τους τιμώμενους δασκάλους:

"Η εκπαιδευτική τετράδα: Α. Γριβέλλας, Β. Καραγιάννης, Β. Κίσσα και Γ. Ντόλκερας το 2005 παρέδωσαν στην ιστορία του τόπου τους και γενικότερα του πολιτισμού ένα επιβλητικό και ερευνητικό συγγραφικό έργο, με τίτλο "Η Ραχούλα(Ζωγλοπτικά), Ιστορία- λαογραφία- Πολιτισμός". Στην πολυσέλιδη αυτή μονογραφία, 500 και πλέον σελίδων, διακρίνει ο προσεκτικός αναγνώστης την ευαισθησία και τις τεκμηριωμένες απόψεις των συγγραφέων, τον πλούτο των πληροφοριών, τη μελέτη και καταγραφή

πλούσιου λαογραφικού υλικού. Διαβάζω το οπισθόφυλλο του βιβλίου, γραμμένο με το ύφος του στρατηγού Μακρυγιάννη: "Πατρίδα είναι η χώρα των πατέρων μας. Εδώ έδωσαν τους αγώνες τους για επιβίωση, σε πολύ δύσκολες εποχές, γενεές και γενεές Ζωγλοπιτών. Ρίχτηκαν με πείσμα στη βιοπάλη και, με πολλές θυσίες και αμέτρητες απώλειες, έστησαν το χωριό μας, το δικό τους Ζωγλοπία, τη δική μας Ραχούλα. Ύστερα ήρθαμε εμείς. Κληρονομήσαμε τα γονιδια τους, αλλά και τη γη τους. Τη γη που μας γέννησε, μας έθρεψε και μας άνδρωσε. Είμαστε η συνέχεια τους και συνεχιά μας είναι τα παιδιά μας. Χρέος μας τρανό κι αδιαπραγμάτευτο να τους παραδώσουμε την ιστορία, τα ήθη και τα έθιμα, τις παραδόσεις και ό,τι άλλο περιώθηκε από τη μακραίωνη παρουσία του χωριού μας, για να διατηρείται η συνέχεια. Αυτός και ο στόχος της παρούσας συγγραφής".

"Ο Λάμπρος Γριβέλλας την τελευταία 15/ετία έχει παρουσιάσει αξιόλογο συγγραφικό έργο σχετικά με την Τοπική Ιστορία, τα Προεπαναστατικά Κινήματα στα Θεσσαλικά Άγροφα, τον καιρό της Ληστοκρατίας, Εκπαιδευτικά Ανάλεκτα κ.ά. Επίσης δεκάδες δοκίμια, μελετήματα και άρθρα σε εφημερίδες και περιοδικά. Πέρυσι κυκλοφόρησε το βιβλίο του με τίτλο "Στοχασμοί-Χρονογραφήματα" (Καρδίτσα 2009, σελ. 254). Οι "Στοχασμοί" ταξινομούνται σε 8 ενότητες και καλύπτουν τις καιρίες πλευρές της ιστορικής, κοινωνικής, πολιτιστικής ζωής του τόπου μας. Η γραφή του συγγραφέα χαρακτηρίζεται για την αμεσότητα, την ειλικρίνεια, το χιούμορ και τη σοβαρότητα. Τα κείμενα αποπνέουν ένα πνεύμα ευκίνητο, τολμηρό και έμπειρο.

"Ένα δείγμα: Επιτροπούλες, επιτροπές και επιτροπάρχες! Είναι διεθνώς γνωστό ότι οι Έλληνες, όταν δεν σκέπτονται, συσκέπτονται! Σύσκεψη όμως δεν είναι άλλο από τη συνάντηση "επί τω αυτώ" πολλών σκεπτόμενων, το οποίο, σε απλά ελληνικά, σημαίνει: επιτροπή. Δεν είμαι σε θέση να γνωρίζω, αν η εφεύρεση των επιτροπών είναι ελληνικής προέλευσης. Εκείνο που δεν μπορεί να αμφισβητηθεί είναι ότι στην Ελλάδα ο θεσμός αυτός χρησιμοποιείται κατά κόρο, όχι βέβαια για να λύνει προβλήματα, αλλά μάλλον να τα διαιωνίζει και τελικώς να τα παραπέμπει στις...ελληνικές καλάνδες. Το μόνο πρόβλημα που λύνουν οι επιτροπές είναι ίσως το οικονομικό των μελών τους. Υποπεύσομαι ότι το πλήθος των επιτροπών στη λειτουργία του κράτους μας εκεί οφείλει την ύπαρξή του...". Και να φαντασθεί κανείς ότι αυτά είναι γραμμένα τον Ιανουάριο του 1997!

"Ίσως είναι μοναδικό φαινόμενο στην ιστορία της Ευρώπης αυτό που παρατηρείται στην πατρίδα μας, η φιλοδοξία δηλαδή να αφηγηθούν τα γεγονότα του Β'παγκοσμίου πολέμου, της Εθνικής Αντίστασης και του Εμφυλίου πολέμου όσοι συμμετείχαν σε αυτά, χωρίς να αποβλέπουν σε ιδιαίτερες περπατημένες, αλλά και να συμβάλουν με τον τρόπο τους στη σχετική βιβλιογραφία και την καταγραφή της αληθινής ιστορίας.

"Η Ραχούλα στην Αντίσταση, Αναμνήσεις μιας ηρωικής εποχής" του Βασίλη Χρ. Καραγιάννη (Καρδίτσα 2009, σελ. 190) είναι μια θερμή και από πρώτο χέρι εξιστόρηση των γεγονότων που έλαβαν χώρα στη Δυτική Θεσσαλία. Στο βιβλίο του αυτό παρακολουθούμε ταξινομημένα τα γεγονότα 1940-1944 μέσα από το βιωματικό φακό της μνήμης με κρίσεις και ψυχραιμίες αποτιμήσεις για την εποχή εκείνη και την ηγεσία της Αντίστασης (Γ.Σιάντος, Γ. Ιωαννίδης, Αλ. Σβώλος, Ηλ. Τσιφμώκος, Άρης Βελουχιώτης, Στέφανος Σαρφής). Και ο αναγνώστης δεν χάνεται μέσα σε δαιδαλώδεις αναλύσεις, γιατί φροντίζει ο συγγραφέας να αφηγηθεί ότι συνέβη στην πατρίδα του συνοπτικά και εύστοχα.

"Όπως σημειώνει στον πρόλογο: "Αντίσταση και γεγονότα που συνέβησαν στην περίοδο 1940-1944 θα χρειαστεί αιώνες να περάσουν και ίσως να μην ξανασημειωθούν τέτοια που έγιναν στην περίοδο αυτή. Θεώρησα λοιπόν υποχρέωσή μου όσο έζησα και έπεσαν στην αντίληψή μου κατά την περίοδο αυτή να τα καταγράψω, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη διατήρηση ενός ανεκτίμητου και λαμπρού κομματιού της νεότερης ιστορίας μας".

"Το Βασίλη Κίσσα τον γνώρισα έμμεσα, μέσα δηλαδή από τη συμμετοχή του στην τριμηνιαία εφημερίδα "Ζωγλοπτικά Χρονικά" και χαϊρόμουνα (πιο σωστά θαύμαζα) τις πολλές γνώσεις του και κυρίως γύρω από τα τοπωνύμια και τις λαϊκές παροιμίες, δουλειά μέλισσας. Το υλικό του το αναζητεί σε πληροφορητές επί το πλείστον, γι' αυτό έχει και την αξία της πρωτογενούς συλλογής. Ακολουθεί πιστά την προτροπή του Αδαμάντιου Κοραή, την οποία και επικαλείται στο συλλογικό βιβλίο "Η Ραχούλα". Γράφει ο Κοραής: "Να καταγίνονται οι νέοι λόγιοι του γένους, να συναθροίξει έκαστος τας λέξεις, τας φράσεις και τας παροιμίας της πατρίδος του". Και αυτό έκανε και αυτό κάνει με πολλή ζέση ο Βασίλης Κίσσα".

"Τον αείμνηστο Γιώργο Ντόλκερα τον γνώρισα αρχές της δεκαετίας του '90, όταν του ζήτησα να μου δώσει πληροφορίες για τον πατέρα του Τάσο Ντόλκερα (1892-1972), που έπαιζε Καραγκιόζη ήδη προπολεμικά και φαίνεται ότι μαζί με το Γιώργο Μελίγγη από την Καστανιά είναι από τους πρώτους που ασχολήθηκαν με το Θέατρο Σκιών στη Δυτική Θεσσαλία. Έκτοτε βρισκόμασταν κάποτε πότε στην "Εκτυπωτική" και διατηρούσαμε την επικοινωνία και τη φιλία. Θυμάμαι πάντα το μελιχίο και καλόκαρδο ύφος, την ευγένεια και το ενδιαφέρον του για την ιστορική, λαογραφική και πολιτιστική παράδοση του τόπου μας. Βίωνα αυτό που είπε ο παιδαγωγός Pestalozzi και το επικαλείται στα γραπτά του: "Ο ανθρωπισμός μου έγκειται εις το ότι δύναμαι να ζω εντός των λαϊκών δεσμών".

"Κυρίες και κύριοι

Χαίρω που μου δόθηκε η ευκαιρία να παρευρεθώ στη σεμνή αυτή τελετή και να αναφερθώ, έστω κι ολίγων, στους τιμώμενους Ζωγλοπιτές, φωτεινό παράδειγμα αγάπης και αφοσίωσης στο γενέθλιο τόπο. Ευχαριστώ το Δήμαρχο και τους διοργανωτές, καθώς και όλους εσάς που παρευρίσκασθε εδώ.

Ευχαριστώ

Από το βιβλίο του Άγγελου Ζαχαρόπουλου ΤΑ ΤΑΡΑΓΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ 1940-1950 Η ΕΡΗΜΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΡΑΦΙΩΤΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ

Τα Αγραφιώτικα χωριά, όπως και όλα τα ορεινά ελληνικά χωριά, υπέστησαν το πρώτο πλήγμα με την αναγκαστική εκκένωση η οποία πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Την προκάλεσε η κυβέρνηση, με σκοπό να στερήσει τους αντάρτες από την επιμελητηριακή υποστήριξη που εκόντες άκοντες παρείχαν οι ορεινοί πληθυσμοί καθώς και από τη δυνατότητα στρατολόγησης νέων ανταρτών. Η εκκένωση πραγματοποιήθηκε το φθινόπωρο του 1947, όταν είχε ήδη φουντώσει το δεύτερο αντάρτικο. Έτσι δημιουργήθηκαν οι εκατοντάδες χιλιάδες "ανταρτόπληκτοι" οι οποίοι εγκαταστάθηκαν κυρίως σε επαρχιακές πόλεις και κωμοπόλεις.

Όταν με το τέλος του εμφυλίου, επέστρεψαν στα χωριά τους, η πρώτη προσπάθειά τους ήταν να διορθώσουν τις φθορές που είχαν υποστεί τα σπίτια τους και να ξαναρχίσουν τις συνήθειες δραστηριοτήτων τους.

Το δικό μας σπίτι το βρήκαμε ένα σωρό ερειπίων. Το είχαν κάψει, χωρίς ποτέ να μάθουμε ποιος και γιατί. Ήταν φοβερό πλήγμα για όλους μας και κυρίως για τον πατέρα μου. Εκεί είχε γεννηθεί ο ίδιος και τα άλλα εννέα αδέρφια του. Εκεί γεννηθήκαμε κι εμείς, πέντε αδέρφια. Ποτέ δεν παρηγορηθήκαμε για την απώλεια αυτού του σπιτιού, παρόλο που στη θέση του έχουμε χτίσει ένα, μικρότερο μεν, αλλά όμορφο και σύγχρονο σπίτι. Ήταν το αρχοντικό του χωριού, με μαγαζιά, κάβα, αποθήκες στο

Κων/νος και Αναστασία Ζαχαροπούλου,
γονείς του συγγραφέα

ισόγειο-υπόγειο και καμιά δεκαριά δωμάτια στον όροφο. Το είχε χτίσει ο παππούς μου περί το 1870 με χρήματα που είχε κερδίσει ως μετανάστης. Ήταν η έδρα του εμπορίου που άσκησε ο παππούς και συνέχισε ο πατέρας μου. Αγόραζαν τα προϊόντα της ευρύτερης περιοχής, τα οποία προωθούσαν στα αστικά κέντρα και προμήθευαν στον κόσμο τα πάντα, από ασπιρίνες μέχρι πέταλα για τα άλογα και τα μουλάρια. Ο πατέρας μου επιστρέφοντας επιχείρησε να ξαναρχίσει το εμπόριο, αλλά αρρώστησε και πέθανε τον Αύγουστο του 1951.

Οι άλλοι Καστανιώτες, όσοι στην τριετία του εκπατρισμού τους δεν βρήκαν κάποια άλλη απασχόληση σε ξένο τόπο, αφού προσπάθησαν μερικά χρόνια να στεριώσουν, άρχισαν να φεύγουν, αναζητώντας καλύτερη τύχη. Διαπίστωσαν ότι οι διαθέσιμοι πόροι στο χωριό δεν επαρκούσαν για να καλύψουν τις ανάγκες τους, όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί στις νέες συνθήκες, μετά τη γνωριμία τους με τη ζωή στα αστικά κέντρα. Εργατικοί και δυναμικοί, δεν άργησαν να στεριώσουν εκεί όπου πήγαν και να προκόψουν. Τα αυτοκίνητα που τους φέρνουν το καλοκαίρι στο χωριό είναι περισσότερα από τα μουλάρια που είχαν πριν από τον πόλεμο. Και βέβαια κανείς δεν ξέχασε το χωριό. Με έντονη νοσταλγία γύρισαν μόνο και μόνο για να αναστηλώσουν και να ανακαινίσουν τα πατρογονικά τους σπίτια ή να χτίσουν καινούργια, εξασφαλίζοντας όλες τις σύγχρονες ανέσεις, για να περνούν τις διακοπές τους.-

Εφημερίδες και περιοδικά που λάβαμε

1. "Θεσσαλικό Ημερολόγιο", τόμος 58ος
2. "Αμάραντος", τεύχος 46ο
3. "Τα Χρονικά της Νεράιδας Δολόπων", φύλλο 110
4. "Καρδίτσα", έκδοση των Καρδίτσιωτών Θεσσαλονίκης.
5. "Η Άρνη", έκδοση του Συλλόγου Μοσχολοιριωτών
6. "Η Οξυά", έκδοση του Συλλόγου "Αγία Τριάδα" Οξυάς
7. "ΤοΜετερίζι των Αηδοχωριτών"

Ο ΓΑΛΛΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΦΟΡΙΕΛ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΤΙΣ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΛΕΦΤΩΝ

Θα ταίριαζε να δώσουμε μια ιδέα για τον τρόπο μαθητείας, με τον οποίο οι κλέφτες έφταναν, λίγο λίγο, στο βαθμό της δύναμης, της δεξιοτήτας και της ευκινησίας, που χωρίς αυτές, θα καταβάλλονταν κάθε λεπτό από τους κόπους και τους κινδύνους μιας τέτοιας ζωής.

Ένα μεγάλο μέρος από τις ώρες της σχόλης που είχαν στα λημέρια τους, αφιερωνόταν σε διάφορες ασκήσεις, όλες χρήσιμες λίγο ή πολύ στον πόλεμο. Μια από τις πιο σπουδαίες, και από αυτές όπου διακρίνονταν πιο πολύ, ήταν το **σημάδι**. Είχαν κάτι ντουφεκία τεράστια, με μεγάλο βεληνεκές, που τα χρησιμοποιούσαν με μια ακρίβεια πάντοτε αξιόλογη, και συχνά εκπληκτική. Δεν ήταν σπάνιοι ανάμεσά τους εκείνοι, που σε απόσταση διακοσίων βημάτων, μπορούσαν σίγουρα να κτυπήσουν με μια σφαίρα ένα αυγό, κρεμασμένο με σπάγγο από ένα κλαδί. Άλλοι, πιο ικανοί ακόμη, μπορούσαν, από την ίδια απόσταση των διακοσίων βημάτων, να περάσουν μια σφαίρα από ένα δακτυλίδι ελάχιστα μεγαλύτερης διαμέτρου. Αυτός ο υψηλός βαθμός ικανότητας στο σημάδι, έδωσε την πολύ χρησιμοποιημένη για τον τέλει σκοπευτή παροιμιακή έκφραση: "περνά το βόλι από το δακτυλίδι". Οι κλέφτες αποκτούσαν επίσης συχνά, με την εξάσκηση και τη ζωηρότητα του βλέμματος, μίαν ακόμη ικανότητα, που ήταν πολύ χρήσιμη στις νυχτερινές επιχειρήσεις και που εξηγεί γιατί προτιμούσαν να ρίχνονται ξαφνικά στους εχθρούς τους στο σκοτάδι. Σημάδευαν, και σημάδευαν τόσο σωστά, **την φωτιά** που έκανε φεύγοντας η ντουφεκιά του εχθρού, που σπάνια δεν πετύχαιναν εκείνον που είχε πυροβολήσει. Είχαν μια έκφραση ιδιαίτερη για να ονομάσουν αυτόν τον τρόπο της μάχης, ήταν αυτό που έλεγαν: "τραβάω φωτιά στην φωτιά".

Εκτός από αυτήν την κυρία άσκηση, οι κλέφτες είχαν κι άλλες όπου διακρίνονταν εξίσου, και που θύμιζαν πολύ περισσότερο τις αρχαίες γυμναστικές ασκήσεις των Ελλήνων.

Μία από τις κύριες ήταν ο **δίσκος**, να ρίχνουν δηλαδή μια πέτρα όσο πιο μακριά μπορούσαν, και που καθώς απαιτούσε έναν ξεχωριστό συνδυασμό σωματικών δυνάμεων, ευλυγισίας και δεξιοτήτας ήταν ό,τι χρειαζόταν για να αναπτύσει αυτές τις ικανότητες. Οι κλέφτες γυμνάζονταν επίσης πολύ και στο πήδημα, και λένουν για τις δυνατότητές τους σ' αυτό, πράγματα απίστευτα. Αναφέρω στο ιστορικό σημείωμα για τον **Νικοτσάρα** πως περνούσε μ' ένα πήδο, επτά άλογα, το 'να πλάι σ' άλλο. Έχω ακούσει να μνημονεύουν άλλους πιο εκπληκτικούς ακόμη, που πηδούσαν τρία κάρα γεμάτα αγκάθια, επτά ως οχτώ πόδια ψηλά.

Η ταχύτητα των κλεφτών στο τρέξιμο ήταν ανάλογη με την ικανότητά τους στο πήδημα. Μιλάν για καπετάνιους, που με τον εξοπλισμό τους και με όλο το βάρος της στολής και των όπλων τους, έφταναν ή ξεπερνούσαν τη συνηθισμένη ταχύτητα ενός αλόγου που καλπάζει. Ο Μοραίτης καπετάν **Ζαχαριάς** αναφέρεται ως ένας από εκείνους που ήταν προικισμένοι με απίστευτη ελαφράδα στα πόδια. Οι παραδόσεις μας λένε ολοκάθαρα, και χωρίς διάθεση υπερβολής, πως όταν έτρεχε οι φτέρνες του έφταναν τ' αυτιά του. Χάρης σ' αυτή τη γρηγοράδα, εν μέρει φυσική, αλλά καταπληκτικά μεγαλωμένη από την άσκηση, οι κλέφτες μπορούσαν να κάνουν αυτές τις ασυνήθιστες πορείες, ολότελα απαραίτητες, είτε για να ξαφνιάσουν τον εχθρό, που νόμιζε πως βρισκόταν εκτός βολής, είτε για να γλιτώσουν από ένα στρατιωτικό σώμα που τους έσφιγγε από κοντά, και πίστευε πως τους είχε στο χέρι.

Ανάμεσα στις φυσικές ικανότητες, τις τόσο απαραίτητες στους κλέφτες όσο και το κουράγιο, δεν πρέπει να ξεχάσουμε την αντοχή τους στην πείνα, τη δίψα και τη ξαγρόπνια. Νομίζω πως μόνο ανάμεσα στους αρχαίους Άραβες της ερήμου θα

μπορούσαμε να βρούμε κάτι το παρόμοιο σ' αυτά τα παραδείγματα που συχνά μας δίνουν οι κλέφτες. Μάχες που κρατάνε τρεις μέρες και τρεις νύχτες που τις βαστούν χωρίς να πίνουν, χωρίς να τρών και χωρίς να κοιμούνται, δεν είναι γι' αυτούς σπάνιες περιπτώσεις. Συχνά, σε περιπτώσεις που ο εχθρός τους θεωρούσε νικημένους από την πείνα, τη δίψα και την κούραση, και που περίμενε να τους δει να παραδίνονται ή να σκοτώνονται από τα όπλα του, τους είδαν να συγκεντρώνουν απότομα τη δύναμή τους και να γλιτώνουν νικητές.

Μία άλλη πλευρά της γενναιότητάς τους, ακόμη πιο εκπληκτική και πιο χαρακτηριστική από την ικανότητα να αψηφούν την πείνα και τη δίψα, ήταν η **καρτεριά τους στον πόνο**. Τα μαρτύρια που περίμεναν όσους κλέφτες πιάνονταν ζωντανοί ήταν τόσο φρικτά, που μόνο όταν ήταν ξαφνικό και σαν δεν είχε καταφέρει να σκοτωθεί στη μάχη, αφηνόταν κανένας τους να τον σύρουν στις φυλακές των πασάδων. Αλλά αυτή η δυστυχία, τους συνέβαινε βέβαια μερικές φορές και δύσκολα συλλαμβάνει ή πιστεύει κανείς πόσο μπορούσαν να περιφρονήσουν τα μαρτύρια τότε. Ήταν γι' αυτούς καθήκον, η τιμή του Έλληνα και του κλέφτη να μην δείξουν πως νιώθουν τα αργά βασανιστήρια με τα οποία είχαν καταδικασθεί να πεθάνουν.

Το μικρότερο ήταν να τους τσακίσουν τα κάτω μέλη, από τα δάχτυλα ως τους γοφούς, με σιδερένιο σφυρί: Πολλούς όμως είδαν να υποφέρουν αυτόν τον φρικτό παιδεμό, χωρίς να χύσουν δάκρυ, χωρίς να βγάλουν ούτε άχνα, χωρίς να τους ξεφύγει λέξη, εκτός αν ήταν λέξεις περιφρόνησης και βρισιάς για τους πασάδες και τους δήμιούς τους. Δίχως άλλο η σκέψη πως ήταν δυνατόν να υποφέρουν παρόμοιους παιδεμούς, αυτή είχε υπαγορέψει στους κλέφτες μια από τις ευχές τις πιο συνηθισμένες, και τις πιο εκφραστικές προπόσεις που ανταλλάζαν πάνω στο κέφι των συμποσίων: "καλό μολύβι" ήταν η ευχή.

Εκτός από τη φρίκη του να πιαστούν ζωντανοί, οι κλέφτες δεν φοβόντουσαν τίποτε τόσο, όσο - αν πληγώνονταν σοβαρά σε μια άτυχη ή αβέβαιη μάχη -, να μην τους πάρουν οι Τούρκοι το κεφάλι, και το παν, κατά τη συνήθειά τους, σε μέρη όπου θα το εκθέτανε στα μάτια των μουσουλμάνων και των Ελλήνων, αντικείμενο χαράς και περιπαιγμού για τους πρώτους, πόνου και λύπης για τους άλλους. Έτσι, η πιο σοβαρή και πιο ιερή παράκληση που είχε να κάνει στους συντρόφους του ένας κλέφτης που ξεψυχούσε σε μια μάχη που την έβλεπε χαμένη, ήταν να του κόψουν γρήγορα το κεφάλι και να το πάρουν μαζί τους, για να μην πέσει στα χέρια των Τούρκων. Αυτό το περήφανο συναίσθημα, η ανησυχία για την τιμή πέρα από την ζωή, εκφράζεται μ' έναν συγκινητικό τρόπο σε πολλά κλέφτικα τραγούδια (...).

Η αδιάκοπη αυτή ένταση κάθε είδους δύναμης και κουράγιο που χαρακτήριζε τους κλέφτες, είχε, ίσως, κι αυτή βοηθήσει στη σύλληψη του παράξενου διαχωρισμού που έκαναν ανάμεσα στο θάνατο την ώρα της μάχης και σ' αυτόν στο κρεβάτι, και στη δημιουργία των αντίθετων συναισθημάτων με τα οποία αντιμετώπιζαν τον ένα και τον άλλο. Ονόμαζαν **σφαγάρι** το κουφάρι ενός γενναίου σκοτωμένου στη μάχη, και **ψοφίμι** εκείνου που είχε πεθάνει από κάποια αρρώστια. Για τούτο εδώ ένιωθαν σιχασιά και περιφρόνηση, σα να θεωρούσαν κάτι άτιμο ή αφύσικο να πεθαίνει κανείς αργά και λίγο - λίγο, παραμορφωμένος και αποσυνθεμένος από την αρρώστια. Να πεθάνουν στον πόλεμο ήταν γι' αυτούς όχι μόνο να πεθάνουν με δόξα, παρά και να αποφύγουν ό,τι το αποτρόπαιο έχει ο θάνατος.

Απ' το βιβλίο του Αλέξη Πολίτη "Κλέφτικα Δημοτικά τραγούδια"

Θωμάς Κίσσας
Καβάλα

Νέα του χωριού μας

Βελτιωτικές παρεμβάσεις στο δρόμο "Χάνια-Ραχούλα"

Από τη Νομαρχία Καρδίτσας άρχισαν οι εργασίες βελτίωσης του οδικού τμήματος από "Χάνια" προς Ραχούλα. Μετά την ασφαλτόστρωση του τμήματος "Μαρότη", από διασταύρωση επαρχιακού δρόμου μέχρι Ραχούλα, που αποτελεί μέρος του ίδιου προγράμματος, γίνεται διαπλάτυνση του γεφυριού στη θέση "Βουλωμένη". Οι εργασίες βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο, αν και, κατά τη γνώμη μας, η διαπλάτυνση θα έπρεπε να είναι μεγαλύτερη. Μια φορά γίνεται το έργο, ας γίνει σωστά.

Η επόμενη προγραμματισμένη παρέμβαση προβλέπει διαπλάτυνση του οδικού τμήματος στη θέση "Κουρτέσινα", στο τμήμα που ο δρόμος είναι πολύ στενός.

Η στροφή-καρμανιόλα στην "Ιτιά"

Στο νομάρχη κ. Αλεξάκο θέσαμε το θέμα βελτίωσης της στροφής-καρμανιόλας στη θέση "Ιτιά", που αποτελεί και το πιο επικίνδυνο σημείο αυτού του δρόμου. Ο κ. νομάρχης, ο οποίος γνωρίζει καλά το πρόβλημα, επέδειξε ζωηρό ενδιαφέρον και μας διαβεβαίωσε ότι το έργο θα προγραμματισθεί σε επόμενη φάση, ευθύς μόλις οι κάτοχοι του παρακείμενου κτήματος άρουν τις αντιρρήσεις τους.

Η βρύση Ζαχαριά

Ύστερα από το σχετικό σημειώμά μας στη στήλη "Επισημάνσεις", που δημοσιεύθηκε στο προηγούμενο φύλλο των "Ζ.Χ.", ο Βαγγέλης Ζαχαρής, γιος του αείμνηστου Χρήστου Ζαχαρή (Ζαχαριά) επέδειξε ζωηρό ενδιαφέρον για την αναπαλαίωση της βρύσης που φέρει το όνομα του πατέρα του, με δική του δαπάνη. Η διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη και στο επόμενο φύλλο πιστεύουμε ότι θα έχουμε την ευκαιρία να παρουσιάσουμε το έργο ολοκληρωμένο.

Οι τοιχογραφίες της Αγίας Παρασκευής

Ύστερα από μια καλύτερη φωτογράφιση, ξαναφέρνουμε στην επιφάνεια τις τοιχογραφίες της Αγίας Παρασκευής με την ελπίδα ότι θα κινήσουμε το ενδιαφέρον των αρμοδίων, ώστε αυτές να διασωθούν από την καταστροφή. Οι τοιχογραφίες βρίσκονται στην κόγχη του Ιερού και μερικές στην κόγχη της Πρόθεσης, μεγάλο μέρος τους έχει καλυφθεί από παλαιούς σοβάδες, ενώ σε πολλά σημεία ο σοβάς έχει καθαιρεθεί από την υγρασία.

Οι τοιχογραφίες είναι οι μοναδικές που υπάρχουν στις εκκλησίες της Ραχούλας, γι' αυτό αφ' ενός αποτελούν θρησκευτικά μνημεία που πρέπει να διασωθούν και αφ' ετέρου, όταν ερευνηθεί η χρονολόγησή τους, θα έχουμε ένα ασφαλές στοιχείο για την αρχαιότητα των εκκλησιών στο Παλιοζωγλόπι και κατ' επέκταση του οικισμού. Προέχει πάντως η προστασία τους από τη φθορά, η οποία έχει προχωρήσει σε επικίνδυνο βαθμό. Επειδή σε καμία από τις τοιχογραφίες που

διασώθηκαν δεν υπάρχει ένδειξη για την ταυτότητα των εικονιζόμενων προσώπων- ίσως οι σημειώσεις να καταστράφηκαν από τη φθορά- απομένει στους ειδικούς να διεκρινίσουν και αυτό το στοιχείο.

ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΡΑΧΟΥΛΑ

Κατά κοινή ομολογία, το σημαντικότερο πρόβλημα της Ραχούλας σήμερα είναι η αποχέτευση και ο βιολογικός καθαρισμός των λυμάτων. Η υπάρχουσα κατάσταση εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την υγεία των κατοίκων και, αν συνεχισθεί, φοβούμαστε ότι στο μέλλον θα θρηνήσουμε ομαδική προσβολή από καρκίνους και άλλα επικίνδυνα νοσήματα. Επί πλέον έχουν μολυνθεί τα νερά του ποταμού, τα οποία δεν είναι πλέον κατάλληλα ούτε για άρδευση καλλιεργειών.

Τι μπορεί να γίνει

Οι επικείμενες Δημοτικές εκλογές είναι μια ευκαιρία να έλθει το θέμα στην επιφάνεια, να τονίσουμε στους υποψήφιους Δημάρχους, Δημοτικούς Συμβούλους και το Τοπικό Συμβούλιο που θα εκλεγεί ότι το θέμα του βιολογικού καθαρισμού είναι ζήτημα ζωής και θανάτου για τη Ραχούλα. Όποιος δεν δεσμευτεί ότι θα εργαστεί για τη λύση του, καλύτερα να ξεχάσει τη Ραχούλα. Το θέμα μάς αφορά όλους και να μην περιμένουμε τη λύση εξ ουρανού. Όταν έγινε βιολογικός καθαρισμός στο Σαραντάπορο, είναι ντροπή να παραμένει η Ραχούλα στο χάλι που βρίσκεται σήμερα.

Μετεωρολογικός Σταθμός Καστανιάς

Από τον κ. **Κων/νο Αγγέλου Ζαχαρόπουλο** λάβαμε την παρακάτω ηλεκτρονική επιστολή και τη δημοσιεύουμε. Ο κ. Ζαχαρόπουλος, από αγάπη για την ιδιαίτερη πατρίδα του Καστανιά, έλαβε την πρωτοβουλία και με ενέργειές του και διαμεσολάβησή του, το Αστεροσκοπείο Αθηνών εγκατέστησε πλήρη μετεωρολογικό Σταθμό στον Ξενώνα Καστανιάς. Οι χρήστες του διαδικτύου, πληκτρολογώντας τον παρακάτω κωδικό, μπορούν, ανά πάσα στιγμή να πληροφορούνται για τα μετεωρολογικά φαινόμενα της περιοχής Λίμνης Πλαστήρα. Από μας, θερμά συγχαρητήρια για την πρωτοβουλία του.

Η επιστολή:

Αγαπητέ κύριε Γριβέλλα

Ύστερα από συνεννόηση με τον πατέρα μου, σας στέλνω το link του σταθμού καθώς και μερικές πληροφορίες:

<http://penteli.meteo.gr/stations/plastira/>

		Μετεωρολογικός σταθμός Λίμνης Πλαστήρα - Θέση Καστανιά. Υψόμετρο: 867 μ.
Ιδιοκτησία: Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών Φιλοξενία: Ξενώνας "Ονειρών Ακρη" - Επιβλεπή: Χρήστος Διαμαντής		
Weather station in Lake Plastira -Greece. Elevation: 867m		
Provided by National Observatory of Athens Hosted by Hostel "Onelron Akri" - Christos Diamantis		
DAVIS VANTAGE PRO2 WIRELESS FAN-ASPIRATED		

Ο Σταθμός είναι αυτόματος και υπερσύγχρονος τύπου Davis Vantage Pro, είναι τοποθετημένος σε ιστό 11 μέτρων στον προαύλιο χώρο του Ξενώνα "Ονειρών Ακρη" και αναμεταδίδει πλήρη μετεωρολογικά στοιχεία για τον καιρό της περιοχής σε πραγματικό χρόνο, ανανεώνοντάς τα κάθε 10 λεπτά στην ιστοσελίδα του. Στο κάτω μέρος της ιστοσελίδας υπάρχει σύνδεσμος για δημερη πρόβλεψη της περιοχής της Λίμνης.

Τοποθετήθηκε από το Αστεροσκοπείο Αθηνών, στο οποίο και ανήκει, την δε επιμέλεια λειτουργίας του ασκεί ο Χρήστος Διαμαντής, ιδιοκτήτης του Ξενώνα. Την πρωτοβουλία έλαβε ο γράφων, ο οποίος επιμελήθηκε την εύρεση του ακριβούς σημείου καθώς και τον συντονισμό μεταξύ Δήμου Ιτάμου, Ξενοδόχου και διευθυντή του τμήματος Μετεωρολογίας του Αστεροσκοπείου, Δόκτωρα Κων/νου Λαγουβάρδου.

Στα τέλη Οκτωβρίου θα τοποθετηθεί και κάμερα με ανανέωση εικόνας κάθε 5 λεπτά, οπότε και ο επισκέπτης της ιστοσελίδας θα μπορεί να λαμβάνει πλήρη εικόνα για τις συνθήκες της περιοχής σε πραγματικό χρόνο από οποιοδήποτε σημείο του κόσμου κι αν βρίσκεται! (θερμοκρασία, υγρασία, άνεμοι, ύψη βροχής, δείκτης ψύχους-ζέστης, στατιστικά στοιχεία, ζωντανή εικόνα των καιρικών συνθηκών).

Στη διάθεσή σας για ό,τι επιπλέον στοιχεία θέλετε

Με εκτίμηση

Κωνσταντίνος Ευ. Ζαχαρόπουλος

Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω

Σουλίου 4 & Σόλωνος- 10678 Αθήνα